

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

mercredi

woensdag

11-02-2004

11-02-2004

Matin

Voormiddag

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Magda De Meyer au ministre de la Défense sur "les nuisances sonores dans les zones d'entraînement des F-16 en Campine" (n° 1076)	1
<i>Orateurs: Magda De Meyer, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Questions jointes de	3
- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "la suppression définitive du service militaire" (n° 1557)	3
- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "le service militaire" (n° 1569)	3
<i>Orateurs: Hilde Vautmans, Luc Sevenhans, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "l'emploi des langues au sein des Forces armées belges" (n° 1645)	5
<i>Orateurs: Stef Goris, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Question de M. Pierre-Yves Jeholet au ministre de la Défense sur "l'opération 'Avenir'" (n° 1667)	6
<i>Orateurs: Pierre-Yves Jeholet, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	
Interpellation et question jointes de	13
- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "les accusations que le ministre de la Défense a formulées, par l'entremise de la presse, à l'encontre de l'ancien CHOD, l'amiral Herteleer" (n° 209)	13
- M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "la responsabilité en matière d'investissements militaires" (n° 1381)	13
<i>Orateurs: Luc Sevenhans, André Flahaut, ministre de la Défense, Pieter De Crem, président du groupe CD&V</i>	
Motions	18
<i>Orateur: Luc Sevenhans</i>	
Interpellations et questions jointes de	19
- M. Staf Neel au ministre de la Défense sur "la disparition des para-commandos d'ici quelques années" (n° 231)	19
- M. François-Xavier de Donnea au ministre de la Défense sur "un projet de réorganisation ou de démantèlement de la brigade para-commando" (n° 1566)	19
- M. Daan Schalck au ministre de la Défense sur "l'émoi que suscite la question de l'avenir des paracommandos" (n° 1627 et n° 1663)	19
- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "la disparition de l'état-major de la brigade para-	19

INHOUD

Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de minister van Landsverdediging over "de geluidsoverlast aan de oefenzones voor F-16's in de Kempen" (nr. 1076)	1
<i>Sprekers: Magda De Meyer, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde vragen van	3
- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "de definitieve afschaffing van de dienstplicht" (nr. 1557)	3
- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de dienstplicht" (nr. 1569)	3
<i>Sprekers: Hilde Vautmans, Luc Sevenhans, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "het taalgebruik bij de Belgische krijgsmacht" (nr. 1645)	5
<i>Sprekers: Stef Goris, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Vraag van de heer Pierre-Yves Jeholet aan de minister van Landsverdediging over "de operatie 'Toekomst'" (nr. 1667)	6
<i>Sprekers: Pierre-Yves Jeholet, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	
Samengevoegde interpellatie en vraag van	13
- de heer Luc Sevenhans tot de minister van Landsverdediging over "de beschuldigingen van de minister van Landsverdediging via de pers aan het adres van gewezen CHOD admiraal Herteleer" (nr. 209)	13
- de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de verantwoordelijkheid voor de legerinvesteringen" (nr. 1381)	13
<i>Sprekers: Luc Sevenhans, André Flahaut, minister van Landsverdediging, Pieter De Crem, voorzitter van de CD&V-fractie</i>	
Moties	18
<i>Spreker: Luc Sevenhans</i>	
Samengevoegde interpellaties en vragen van	18
- de heer Staf Neel tot de minister van Landsverdediging over "het verdwijnen van paracommando's binnen dit en enkele jaren" (nr. 231)	18
- de heer François-Xavier de Donnea aan de minister van Landsverdediging over "de geplande reorganisatie of opheffing van de brigade paracommando" (nr. 1566)	18
- de heer Daan Schalck aan de minister van Landsverdediging over "de commotie omtrent de toekomst van de paracommando's" (nr. 1627 en nr. 1663)	18
- de heer Stef Goris tot de minister van Landsverdediging over "het verdwijnen van de	18

commando" (n° 238)

- M. Raymond Langendries au ministre de la Défense sur "les conséquences du Plan directeur de la défense et l'éventuelle disparition de la brigade para-commando" (n° 239) 19

- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "la réforme de la brigade paracommando" (n° 1674) 19

Orateurs: **Staf Neel, François-Xavier de Donnea, André Flahaut**, ministre de la Défense, **Theo Kelchtermans, Daan Schalck, Stef Goris, Raymond Langendries**, président du groupe cdH, **Hilde Vautmans, Luc Sevenhans**

Motions

43

Brigade-Staf Paracommando" (nr. 238)

- de heer Raymond Langendries tot de minister van Landsverdediging over "de gevolgen van het Stuurplan van Defensie en het eventuele ontbinden van de paracommandobrigade" (nr. 239) 18

- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "de hervorming van de brigade paracommando" (nr. 1674) 18

Sprekers: **Staf Neel, François-Xavier de Donnea, André Flahaut**, minister van Landsverdediging, **Theo Kelchtermans, Daan Schalck, Stef Goris, Raymond Langendries**, voorzitter van de cdH-fractie, **Hilde Vautmans, Luc Sevenhans**

Moties

43

COMMISSION DE LA DÉFENSE
NATIONALE

du

MERCREDI 11 FÉVRIER 2004

Matin

COMMISSIE VOOR DE
LANDSVERDEDIGING

van

WOENSDAG 11 FEBRUARI 2004

Voormiddag

De vergadering wordt geopend om 10.18 uur door mevrouw Hilde Vautmans, voorzitter.
La séance est ouverte à 10.18 heures par Mme Hilde Vautmans, présidente.

01 Vraag van mevrouw Magda De Meyer aan de minister van Landsverdediging over "de geluidsoverlast aan de oefenzones voor F-16's in de Kempen" (nr. 1076)

01 Question de Mme Magda De Meyer au ministre de la Défense sur "les nuisances sonores dans les zones d'entraînement des F-16 en Campine" (n° 1076)

01.01 **Magda De Meyer** (sp.a-spirit): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn vraag handelt over de geluidsoverlast aan de oefenzones voor F-16's in de Kempen. De drie oefenzones in de Kempen zijn gevestigd in Meeuwen, Balen en Zoersel. Uiteraard is dit voor de omwonenden niet aangenaam. Een F-16 maakt immers meer lawaai dan een burgervliegtuig. Bovendien wordt er elke dag geoefend en twee maal per week zelfs tot middernacht. Heel wat mensen uit de omgeving hebben gezondheidsklachten en kampen met depressies. Zelfs op de woensdag voor kerstmis werd er geoefend terwijl de mensen op een rustige kerst hadden gehoopt. Ondertussen hebben de buurtbewoners een actiecomité opgericht.

Mijnheer de minister, kan er niet naar mogelijkheden worden gezocht om tegemoet te komen aan de verzuchtingen van de bewoners in Meeuwen, Balen en Zoersel.

Ik kom tot mijn vragen en suggesties.

Ten eerste, zou het niet mogelijk zijn om minstens de nachtvluchten te reduceren zodat de omwonenden meer kunnen genieten van hun nachtrust?

Ten tweede, moeten deze oefenvluchten niet aan de geldende VLAREM-normen inzake geluidsoverlast voldoen? Wordt terzake controle uitgeoefend?

Ten derde, is het niet mogelijk men de omwonenden een soort protocol af te sluiten?

01.02 **Minister André Flahaut**: Mevrouw de voorzitter, collega's, Landsverdediging is zich wel degelijk bewust van het probleem van geluidshinder veroorzaakt door haar vliegtuigen. Zij doet al het mogelijke om de vluchten zo veel mogelijk te spreiden over heel het grondgebied zodat de geluidsoverlast gelijkmatig verdeeld wordt. Sinds 31 oktober 2002 zijn er nieuwe beperkingen voor nachtvluchten

01.01 **Magda De Meyer** (sp.a-spirit): Trois zones d'entraînement ont été délimitées en Campine pour des avions de combat de type F-16. Il s'agit plus particulièrement de Meeuwen, Balen et Zoersel. L'utilisation des zones d'entraînement occasionne de nombreuses nuisances pour les riverains.

Serait-il possible de réduire au moins les vols de nuit?

Les vols doivent-ils satisfaire aux normes du VLAREM, le règlement flamand en matière d'écologie?

Un contrôle est-il exercé à cet égard?

Un protocole avec les riverains ne pourrait-il pas être signé?

01.02 **André Flahaut**, ministre: La Défense est consciente du problème des nuisances sonores. C'est pourquoi les vols sont répartis, dans la mesure du possible, sur tout le territoire. De

ingevoerd met het oog op de vermindering van de geluidsoverlast.

Wat betreft de luchtcomponent met het oog op het verminderen van geluidsoverlast, zullen er ten eerste geen nachtvluchten zijn tussen 1 juni en 31 augustus.

Ten tweede, er zullen maximaal twee nachtvluchten per week zijn, beperkt tot 21.00 uur, tussen 1 november en 28 februari – of 29 februari voor dit jaar.

Ten derde, er zullen maximaal twee nachtvluchten per week zijn, beperkt tot 24.00 uur, tussen 1 maart en 31 oktober.

Buiten deze maatregelen tracht Defensie het aantal vluchten boven het nationale grondgebied te verminderen door trainingsvluchten naar andere landen te exporteren. In 2003 heeft de luchtcomponent deelgenomen aan oefeningen in de Verenigde Staten, Canada, Turkije, Noorwegen en Marokko.

De krijgsmacht doet al het mogelijke om de VLAREM-normen nauwgezet toe te passen, met nochtans één belangrijke restrictie. Wanneer de normen volkomen onverenigbaar zijn met de operationele behoeften, kunnen ze niet worden toegepast.

Dat principe werd bevestigd in een advies van de Raad van State van 24 augustus 1988 met betrekking tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen en de Gewesten ten aanzien van de militaire domeinen. Militaire vliegvelden zijn niet onderworpen aan de toepassing van de specifieke sectorale eisen, geldend voor vliegvelden in het algemeen.

Dat wil niet zeggen dat Defensie de normen naast zich neerlegt, maar dat, rekening houdend met de inhoud van de opdracht, ernaar wordt gestreefd om de hinder maximaal te beperken.

De vraag of het mogelijk is een protocol af te sluiten met de omwonenden vereist bijkomende informatie. Niet alleen dienen de betrokken partijen te worden bepaald, maar tevens is het noodzakelijk het inhoudelijke aspect van een dergelijk protocol aan te geven. Op basis van deze bijkomende informatie kan de Algemene Directie Juridische Steun en Bemiddeling de opportuniteit van een dergelijk protocol verder onderzoeken.

Wij doen ons best.

01.03 Magda De Meyer (sp.a-spirit): Daar ben ik van overtuigd, mijnheer de minister. In verband met de opening die u hebt gemaakt voor een mogelijk protocol met de omwonenden, denk ik dat het een goede zaak zou zijn om gewoon de communicatie met de omwonenden open te houden en te zien wat kan en wat niet kan. Dat zou een goede zaak zijn.

Ik begrijp uit het antwoord van de minister dat hij bereid is te kijken of het kan, of daar de nodige inhoudelijke componenten voor zijn en we de partijen rond de tafel kunnen brengen. Ik zal dit zeker meedelen aan de betrokkenen. Er kan misschien contact worden opgenomen met de directie waarnaar u verwijst om te kijken of we tot een dialoog kunnen komen tussen het beleid en de omwonenden.

nouvelles restrictions concernant les vols de nuits ont été instaurées depuis octobre 2002. Plus aucun vol de nuit n'est effectué entre le 1er juin et le 31 août. On dénombre deux vols de nuit par semaine maximum, toujours limités à 21h ou 24h, en fonction du mois de l'année. Par ailleurs, la Défense réduit également le nombre de survols de notre territoire en faisant effectuer des vols d'entraînement au-dessus d'autres pays.

Les forces armées mettent tout en œuvre pour appliquer les normes VLAREM mais n'y sont pas contraintes lorsque les besoins opérationnels s'avèrent totalement incompatibles avec ces normes. Les aérodromes militaires ne ressortissent pas aux exigences auxquelles sont soumis les autres aéroports.

Avant de nous prononcer sur la possibilité de conclure un protocole avec les riverains, nous devons recueillir des informations complémentaires, notamment sur les parties concernées et sur le contenu de ce protocole. Sur la base de ces renseignements, la Direction générale Appui juridique et Médiation pourra examiner l'opportunité de conclure un tel protocole.

01.03 Magda De Meyer (sp.a-spirit): La conclusion d'un protocole avec les riverains constituerait une bonne chose et je me réjouis de ce que le ministre en offre la possibilité. Je ferai part aux personnes concernées de la bonne volonté affichée par le ministre à cet égard.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*Voorzitter: Bruno Van Grootenbrulle.
Président: Bruno Van Grootenbrulle.*

02 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "de definitieve afschaffing van de dienstplicht" (nr. 1557)
- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de dienstplicht" (nr. 1569)

02 Questions jointes de

- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "la suppression définitive du service militaire" (n° 1557)
- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "le service militaire" (n° 1569)

02.01 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de minister, een stokpaardje van mij is altijd geweest dat parlementsleden niet enkel nieuwe wetten moeten maken, maar ook moeten kijken welke wetten zij kunnen afschaffen. Na wat onderzoek ben ik gestoten op het feit dat de dienstplicht onder de ministers Delcroix, Tobback en Wathélet in 1993 werd opgeschort en niet afgeschaft, zoals wellicht de meerderheid van de bevolking dacht dat het geval was. Door de opschorting was de dienstplichtwetgeving niet meer van toepassing voor jonge mannen geboren in of na 1975 en behorende tot de lichting 1994, en ook niet voor wie door een verkregen uitstel ingedeeld was bij die lichting 1994.

U zult het met mij eens zijn dat het toen een hele revelatie was. België was binnen de NAVO een van de eerste landen die de stap zetten. Andere landen volgden. Tot een definitieve afschaffing kwam het echter tot vandaag niet. Een reden daarvoor was dat een overgangperiode in acht genomen moest worden voor de lichteningen die voorafgingen aan die van 1994.

Graag had ik een antwoord op de volgende vraag: kunnen wij niet op dit ogenblik overgaan tot de definitieve afschaffing van de legerdienst? Ik ben ervan overtuigd dat de hele krijgsmacht op dit ogenblik georganiseerd is en gereorganiseerd wordt zonder uitzicht op de herinvoering van de dienstplicht of het tenietdoen van de opschorting. Mij lijkt het dan ook logisch dat wij die wetgeving aanpassen aan de actuele situatie en de dienstplicht definitief afschaffen.

02.02 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik zal het kort houden. Ik heb een beetje last van mijn stem. Ik heb de democratie moeten verdedigen in de commissie voor de Binnenlandse Zaken de afgelopen nacht. Ik kon daar echter niet veel aanvangen, want de democraten lieten het weeral afweten.

Het was mij al opgevallen – de minister heeft daar enkele maanden geleden een verklaring over afgelegd – dat de minister op de hoogte was van de mogelijkheid om de dienstplicht nu definitief af te schaffen. Ik heb daar de jongste maanden echter niets meer over gehoord. Ik heb niet onmiddellijk een standpunt in te nemen over wat men precies moet doen. Ik vermoed dat zulks trouwens niet alleen aan de minister van Landsverdediging toekomt en dat het binnen de regering zal moeten worden afgesproken.

02.01 Hilde Vautmans (VLD): Le service militaire a été suspendu en 1993. La Belgique a été l'un des premiers pays à franchir cette étape. Toutefois, le service militaire n'a pas été supprimé définitivement.

La Défense nationale pourrait-elle procéder aujourd'hui à sa suppression définitive?

L'ensemble de nos forces armées est organisé et réorganisé sans qu'on envisage de réintroduire le service militaire.

A quoi bon, dès lors, conserver la législation y afférente?

02.02 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Le ministre a-t-il l'intention de prendre des initiatives pour supprimer définitivement le service militaire?

Mijnheer de minister, ik had echter begrepen dat u bereid was daarin enige initiatieven te nemen. Het ontgaat mij waar ik het heb gelezen, want ik heb de laatste tijd veel plannen en intenties gelezen, maar ik weet dat ik het gelezen heb. Ik wil dus weten of u er iets voor voelt om een initiatief te nemen.

02.03 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, mesdames et messieurs, je vais rafraîchir la mémoire de M. Sevenhans. Il doit avoir lu dans le plan directeur qui a été présenté devant la commission de la Défense le 6 décembre dernier que, je cite, "le maintien de la législation relative au service militaire apparaît comme un vestige du passé auquel j'estime qu'il y a lieu de mettre un terme".

C'est la raison pour laquelle, dès que le plan a été présenté, j'ai chargé l'administration de préparer un texte visant à l'abrogation des dispositions relatives au service militaire et qui prévoit aussi des dispositions au cas où nous serions amenés à devoir mobiliser à nouveau sur une grande échelle, circonstance peu probable mais toujours possible. Il ne s'agira pas d'un texte simple indiquant que le service militaire est abrogé. Il faut prévoir des dispositions en cas de nécessité. Cet avant-projet de loi sera bientôt soumis au Conseil des ministres.

Tant la question de Mme Vautmans que votre intervention sont utiles. En outre, Mme Vautmans indique assez clairement la direction dans laquelle on va pouvoir poursuivre. En fait, le débat parlementaire a anticipé le dépôt du projet de loi.

02.04 Hilde Vautmans (VLD): Dank u wel, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Ik ben uiteraard heel blij dat u ingaat op de suggestie van het Parlement om de toch wel verouderde wetgeving – of nutteloze wetgeving, in dit geval – af te schaffen. Ik ben eigenlijk ook wel blij dat u zegt te zullen nagaan om daarin toch een mogelijkheid in te lassen om terug te kunnen mobiliseren indien dat nodig is. Nu, ik ben nogal een pacifist en ik hoop dan ook dat het nooit zal nodig zijn. Ik hoop nog altijd op een wereld vol vrede. Ik denk wel dat het nuttig is dat je in zo'n bepaling voorziet om, moest het nodig zijn, dat te kunnen doen. Ik denk alleszins dat de commissie dit op de voet zal volgen en ik hoop dan ook dat we het wetsontwerp – misschien kunnen we er ook een wetsvoorstel van maken met een aantal collega's – snel kunnen bespreken in het Parlement, zodanig dat achterhaalde wetten bijgestuurd worden.

02.05 André Flahaut, ministre: A titre d'information, je vous signale que le texte termine son processus administratif. Autrement dit, son contenu n'est pas limité à ce que vous dites. Il contient également des dispositions quant à l'adaptation des effectifs, ainsi que des dispositions de disponibilité temporaire pour les généraux et les officiers supérieurs. Il a été présenté à l'inspection des finances. Celle-ci a apporté ses remarques. Le texte est en cours d'adaptation et sera ensuite, selon la réglementation, présenté au Conseil des ministres.

02.03 Minister André Flahaut: In het stuurplan dat op 6 december jongstleden aan de commissie Landsverdediging werd voorgelegd, kon u lezen dat de wetgeving met betrekking tot de militaire dienst een overblijfsel is van vervlogen tijden, dat niet langer een bestaansreden heeft. Om die reden heb ik mijn administratie de opdracht gegeven een tekst op te stellen, die onder meer bepalingen moet inhouden voor het geval we opnieuw tot mobilisatie zouden moeten overgaan. Dat voorontwerp wordt binnenkort aan de Ministerraad voorgelegd.

Uw vragen hebben hun nut, want ze maken duidelijk welke richting we kunnen uitgaan.

02.04 Hilde Vautmans (VLD): Je me félicite de ce que le ministre acquiesce à la suggestion de supprimer une législation obsolète et inutile et de ce qu'il fera examiner les possibilités légales de mobilisation.

02.05 Minister André Flahaut: In de tekst zijn ook bepalingen opgenomen met betrekking tot de aanpassing van het aantal manschappen en de tijdelijke beschikbaarheid voor de hogere officieren.

De Inspectie van Financiën formuleerde een aantal opmerkingen en de tekst wordt in het licht daarvan aangepast, waarna hij aan de Ministerraad zal

worden voorgelegd.

02.06 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, uiteraard verheugt het mij dat de minister een pacifist is.

(...): (...)

02.07 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Ik ben vooral een realist.

02.07 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Je suis un réaliste.

(...): (...)

02.08 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Dat de minister geen pacifist zou zijn heb ik niet gezegd.

(...): (...)

02.09 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Wellicht is de minister, net zoals ik, een realist. Wij zullen het wetsontwerp afwachten en onze verdere commentaren opsparen tot op het ogenblik dat het word ingediend.

02.09 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Nous attendrons le projet de loi pour formuler des commentaires.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*Voorzitter: Hilde Vautmans.
Présidente: Hilde Vautmans.*

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, een aantal collega's ontbreekt nog steeds. Daarom stel ik voor dat we overgaan naar punt 9 van de agenda.

03 Vraag van de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over "het taalgebruik bij de Belgische krijgsmacht" (nr. 1645)

03 Question de M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "l'emploi des langues au sein des Forces armées belges" (n° 1645)

03.01 Stef Goris (VLD): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het jaarverslag 2002 over de toepassing van de wet van 30 juli 1938 betreffende het gebruik van talen bij het leger heeft ons bereikt. Ik heb het even doorgenomen. Ik neem aan dat andere collega's dat ook gedaan hebben.

03.01 Stef Goris (VLD): Le rapport relatif à l'emploi des langues dans l'armée a mis en évidence un manque important de volontaires néerlandophones. Nous avons déjà évoqué ce phénomène et ses causes à plusieurs reprises.

Wij stellen vast dat de verhoudingen van de taalgroepen voor de officieren en de onderofficieren aan de taalwetgeving voldoen. Bij de vrijwilligers stellen wij evenwel een acuut tekort aan Nederlandstalige vrijwilligers vast. De reden van het tekort werd reeds uitvoerig in de commissie besproken. Het is een onderwerp dat regelmatig terugkeert. Ik blijf de wanverhouding tussen de beide groepen onaanvaardbaar vinden en niet conform aan de wet van 1938. Daarom zou ik de minister hierover enkele vragen willen stellen.

Une amélioration peut-elle être escomptée?

N'est-il pas possible d'augmenter le nombre de recrues admises à la formation?

Ten eerste, wat zijn de vooruitzichten voor een betere aanwerving van Nederlandstalige kandidaat-vrijwilligers?

Mijn tweede vraag heb ik al eerder gesteld in de commissie. Is het niet mogelijk om, gelet op de grote uitval van kandidaten tijdens de eerste dagen en weken van de opleiding en ook gelet op het grote tekort aan Nederlandstalige vrijwilligers, het aantal rekruten dat de opleiding mag aanvatten te verhogen zodat het uiteindelijke aantal

wordt gehaald? Ik weet dat u terzake kunt botsen met de minister die bevoegd is voor het budget. Toch denk ik dat we dit moeten blijven aankaarten om tot een oplossing te komen.

Ten derde, wij vernamen recent in de pers dat de belangstelling voor een job bij de krijgsmacht aanzienlijk is toegenomen. Is deze belangstelling meetbaar per taalgroep en zo ja, kan de minister meer uitleg geven over het aantal Nederlandstaligen en Franstaligen bij de vrijwilligers? Is er een kentering of een verschuiving sedert het verschijnen van de berichten in de pers?

03.02 Minister **André Flahaut**: Het verloop van de rekrutering wordt permanent opgevolgd door de algemene directie Human Resources. De rekruteringsmogelijkheden worden geanticipeerd door maatregelen op het gebied van marketing en communicatie. Bijgevolg wordt in het aangehaalde geval een doelgerichte communicatiestrategie ondernomen waarbij de publicitaire inspanning groter is in het noorden van het land.

Het aantal plaatsen dat jaarlijks voor vrijwilligers wordt opengesteld, houdt rekening met de taalverhoudingen en de vormingsattrititie die groter is aan Nederlandstalige dan aan Franstalige zijde. Zodoende was de verhouding in 2003 61% aangeworven Nederlandstaligen en 39% Franstaligen. Voor 2004 zal de verhouding 65% Nederlandstaligen en 35% Franstaligen zijn. Dit zou moeten leiden tot een groter aantal aanwervingen bij de Nederlandstalige kandidaten. Bovendien worden in de mate van het mogelijke de attrities tijdens de opleiding reeds in de loop van het jaar gecompenseerd door bijkomende wervingen. Ik heb ook een tabel met cijfers ter beschikking van de heer Goris en de andere commissieleden.

03.03 **Stef Goris** (VLD): Mevrouw de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is inderdaad goed nieuws dat het directoraat-generaal Human Resources blijkbaar een inhaalbeweging uitvoert. Dat was mij niet bekend.

We hadden in 2002 immers inderdaad een verhouding van 50,7% Nederlandstaligen tegenover 49,3% Franstaligen. Dat is uiteraard geen correcte verhouding. Wanneer het DGHR erin slaagt dit in 2003 en 2004 door te voeren, zal dit een inhaalbeweging veroorzaken en zullen de verhoudingen rechtgetrokken worden. Dat verheugt mij. Ik kijk ook uit naar uw tabel om te zien of dit inderdaad klopt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Question de M. Pierre-Yves Jeholet au ministre de la Défense sur "l'opération 'Avenir'" (n° 1667)**

04 **Vraag van de heer Pierre-Yves Jeholet aan de minister van Landsverdediging over "de operatie 'Toekomst'" (nr. 1667)**

04.01 **Pierre-Yves Jeholet** (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, le 14 janvier dernier, vous informiez les membres de cette commission des conditions du départ d'un contingent de militaires belges en République démocratique du Congo en vue de la formation d'une brigade congolaise intégrée et unifiée.

03.02 **André Flahaut**, ministre: La direction générale Ressources humaines assure le recrutement et consent des efforts ciblés pour surmonter les difficultés de recrutement, notamment en organisant davantage de campagnes de publicité dans le nord du pays.

Le nombre de places réservées aux volontaires tient compte des rapports linguistiques. En 2003, ce rapport était de 61 pour cent de néerlandophones contre 39 pour cent de francophones engagés. En 2004, ce rapport s'élevait à 65 et à 35 pour cent. Un tableau contenant des chiffres détaillés sera transmis aux membres de la commission.

03.03 **Stef Goris** (VLD): Je me réjouis de ce que la direction des ressources humaines opère un mouvement de rattrapage.

04.01 **Pierre-Yves Jeholet** (MR): Op 23 januari jongstleden kwamen de eerste leden van het Belgisch contingent aan in de Democratische Republiek Congo. Het Belgisch contingent is belast

Le lendemain, le Conseil de sécurité de l'ONU décidait que la démilitarisation de Kisangani et des environs ne s'appliquerait pas aux forces intégrées et restructurées de la RDC et aux forces armées comprises dans le programme global de la formation d'une armée nationale restructurée et intégrée.

Le 23 janvier arrivaient à Kisangani les premiers éléments du contingent belge, protégés par une vingtaine de para-commandos dépêchés sur place pour reprendre la mission de protection que vous entendiez voir assurer par la MONUC. Or, la mission belge se déroulant en dehors du cadre de l'ONU, celle-ci ne pouvait en assurer la sécurité.

Le retour en Afrique centrale de troupes belges, avant même que la coopération militaire avec le Congo n'ait officiellement repris, s'inscrit dans une volonté de contribution de la Belgique à la stabilisation de cette zone. En effet, l'opération à venir vise à préparer la brigade unifiée congolaise à une prochaine mission de maintien de la paix en Ituri.

Dans ce contexte particulièrement tendu, la mission des Belges présente un risque certain. La presse s'est déjà fait l'écho de critiques portant sur le danger qu'il y a de laisser sans protection les C-130 destinés à évacuer le détachement belge en cas de besoin. J'ai d'ailleurs constaté que vous aviez réagi et tenté d'apporter des apaisements sur ce point.

Monsieur le ministre, pouvez-vous confirmer que les consignes relatives aux règles d'engagements ont été transmises dès le début de l'opération à venir sans attendre la formalisation de l'accord entre la Belgique et le Congo sous la forme d'un traité?

Quelles sont les raisons qui justifient la désignation du commandant de la brigade para-commando comme chef du détachement belge? Le choix du colonel Martin induit-il un niveau de risque élevé pour cette mission?

L'envoi outre-mer du commandant de la brigade anticipe-t-il la disparition de l'état-major de brigade?

Enfin, le risque politique auquel paraissent être confrontés les militaires belges réside dans le fait que la réconciliation entre les forces gouvernementales et les anciennes forces rebelles n'en est qu'à ses débuts.

Par conséquent, les querelles du passé peuvent facilement resurgir, auquel cas nos troupes seront exposées à une situation critique.

Comment ce risque politique a-t-il été évalué avant l'envoi du détachement belge? Quelle est l'évaluation de ce risque au cours de la mission?

04.02 **André Flahaut**, ministre: Madame la présidente, la collaboration militaire avec la République démocratique du Congo existe depuis plusieurs mois maintenant. L'an dernier, quand je suis allé au Congo, pratiquement à cette époque-ci, ils étaient encore en guerre. Les efforts de la communauté internationale, et plus particulièrement de la Belgique et du ministre des Affaires étrangères

met de l'opération Toekomst met als doel een zogenaamd 'geïntegreerde en eengemaakte' Congolese brigade op te leiden. Omdat België die opdracht buiten het kader van de VN uitvoert, wordt de veiligheid door een twintigtal paracommando's en niet door MONUC verzekerd.

In de bijzonder gespannen Congolese context houdt deze opdracht een zeker risico in.

Bevestigt u dat de instructies betreffende de *rules of engagement* vanaf het begin van de toekomstige operatie werden gegeven, zonder de formalisering van de overeenkomst tussen België en Congo af te wachten?

Om welke redenen werd de commandant van de paracommandobrigade benoemd tot hoofd van het Belgische detachement?

Luidt de overzeese zending van de brigadecommandant de verdwijning van de staf van de brigade in?

De verzoening tussen de krijgsmacht van de regering en de vroegere rebellen staat nog maar in de kinderschoenen. Hoe werd en wordt dit risico ingeschat?

04.02 Minister **André Flahaut**: De militaire samenwerking met de Democratische Republiek Congo loopt sinds een aantal maanden. Vorig jaar woedde de oorlog er nog volop. De inspanningen van

au nom du gouvernement, étaient effectivement de faire passer le message suivant aux représentants du RCD Goma, aux représentants du gouvernement de l'époque et aux représentants du MLC Bemba: "il n'y a qu'une seule solution, des accords internationaux ont été passés, vous devez les respecter, vous engager dans la transition, constituer rapidement un gouvernement de transition pour pouvoir organiser des élections; et quand vous serez tous réunis à Kinshasa, la communauté internationale dans son ensemble, la Belgique en tête, vous aidera à réussir cette transition".

Partant de là, nous mesurons bien aujourd'hui le travail énorme qui a été réalisé en un an. Il y a un gouvernement de transition. Ma conviction est qu'il y a aujourd'hui au Congo une génération politique qui a décidé de travailler ensemble et de regarder résolument vers l'avenir pour construire un Etat nouveau.

A partir de ce moment-là, nous avons défini ce que nous appelons aujourd'hui un programme de "partenariat militaire", abandonnant ainsi l'emploi d'anciennes terminologies à connotation paternaliste ou colonialiste, dans le but d'arriver à une dimension de réel partenariat où chacun apporte ce qu'il peut dans la poursuite d'un objectif commun.

Ce partenariat a débuté l'an dernier par la mise en place d'une cellule permanente pour le partenariat militaire entre le département de la Défense et le Congo. Il faut souligner que ce programme ne porte pas uniquement sur le partenariat avec le Congo mais qu'il concerne également d'autres partenariats que nous avons, par exemple, avec le Bénin et que nous aurons, par exemple, avec le Burundi, le Rwanda et d'autres pays.

La cellule pour le partenariat militaire assure la liaison avec les autorités congolaises. En collaboration avec ces autorités congolaises, nous avons mis en place un processus de réflexion stratégique, dans le but d'établir une vision à long terme pour l'avenir des nouvelles forces intégrées congolaises.

Dans le cadre de ce partenariat, nous avons également mis à l'ordre du jour l'accueil d'étudiants à l'Ecole royale militaire tant en première année qu'en division préparatoire; il s'agit de deux fois dix étudiants issus de toutes les provinces du Congo qui ont été sélectionnés par des Belges et des Congolais et qui, je peux vous l'assurer, obtiennent d'excellents résultats. Je tiens à souligner fermement qu'il n'y a pas eu de passe-droit dans le recrutement de ces étudiants congolais. J'ajoute que le président Kabila les a rencontrés hier, lors de sa visite à l'Ecole royale militaire.

La réflexion stratégique porte sur la façon dont les unités des différentes composantes peuvent être intégrées à court terme. De plus, des lignes directrices sont fixées pour les forces armées post-2010 et un plan de transition a été établi pour le passage progressif des forces armées intégrées à court terme vers des structures de l'avenir.

Dans ce cadre, un séminaire a été organisé à Kinshasa en novembre 2003, suivi d'une seconde session en janvier 2004. Ces séminaires sont organisés avec la participation de la Belgique. Nous ne sommes pas là pour dire aux Congolais ce qu'ils doivent faire; nous sommes là

de internationale gemeenschap waren erop gericht de strijdende partijen tot het besef te doen komen dat de enige oplossing erin bestaat, de internationale akkoorden na te leven. Op die voorwaarde zal de internationale gemeenschap de nodige ondersteuning bieden zodat het overgangsproces kan slagen.

De politieke wereld in Congo heeft op één jaar tijd bergen werk verzet. Wij hebben een militair partnershipprogramma uitgewerkt, dat met de oprichting van een permanente cel een aanvang heeft genomen. Samen met de Congolese overheid denken wij na over de toekomst van de nieuwe geïntegreerde strijdkrachten in Congo. Ook worden er in de Koninklijke Militaire School Congolese studenten opgeleid.

President Kabila heeft hen gisteren een bezoek gebracht.

De strategische denkoefening heeft betrekking op de integratie van de diverse componenten in het Congolese leger. Er werden krachtlijnen en een overgangsplan vastgesteld. In november 2003 en januari 2004 hebben seminars plaatsgevonden in Kinshasa waaraan ook ons land heeft deelgenomen. Wij mogen de Congolezen de les niet lezen, maar kunnen hen wel informeren. Tevens werd het departement Ontwikkelingssamenwerking geraadpleegd.

In het kader van dat partnership is de noodzaak van de oprichting van een eerste geïntegreerde brigade tot uiting gekomen; het betreft de operatie "Toekomst". Het is de bedoeling dat wij, samen met andere internationale partners, Congolese militairen opleiden op het stuk van de "Peace Support Operation". De Congolezen zorgen ervoor dat de manschappen van diverse eenheden zich verzamelen in Kinshasa, waar er een "vermenging" plaatsvindt.

pour leur donner des informations, avec d'autres membres de la communauté internationale comme, par exemple, la Banque mondiale et les Nations unies. Le département de la Coopération au développement est aussi consulté puisqu'il intervient dans le processus de démobilisation dont nous pourrions peut-être dire un mot tout à l'heure.

Dans ce partenariat, après l'accueil d'étudiants et la réflexion stratégique, est intervenue la nécessité de former rapidement une première brigade intégrée; c'est l'opération "Avenir". C'est sur cette opération que porte le traité qui a été signé. En quoi consiste-t-elle? C'est tout simplement l'engagement de la Belgique, en association avec d'autres membres de la communauté internationale, à former les militaires qui constitueront la première brigade au "Peace Support Operation", les Congolais s'engageant à amener à l'endroit qu'ils ont choisi, c'est-à-dire Kisangani, des éléments venant de l'ancien RCD-Goma, du MLC et du gouvernement de Kinshasa, lieu où s'opérera, en quelque sorte, le brassage.

La formation primaire existe déjà puisque ces militaires sont très entraînés et connaissent leur métier.

En fait, c'est une formation qui reste à faire: une "peace support operation" (PSO). C'est la tâche que nous avons commencée. Notre engagement est de former à Kisangani les trois bataillons qui composeront cette brigade, soit à peu près 3.500 hommes, pendant une période débutant en février et se terminant à la fin du mois de juin, à raison d'un bataillon toutes les six semaines à peu près.

Il est évident que d'autres éléments de formation interviennent en plus, concernant la logistique et le matériel que nous mettrons à disposition de cette brigade. Ce matériel ne consiste pas en de l'armement, mais en camions, jeeps et équipements individuels.

Cette formation PSO a lieu à la demande explicite des autorités congolaises, formulée en septembre 2003. Vous constaterez donc que nous sommes au travail dès le début 2004, l'objectif étant de terminer rapidement la formation de cette première brigade. Il est prévu que cette première brigade intégrée prendrait place dans l'est du pays, avec les forces de police, mais sans Belges. En effet, nous n'accompagnerons pas la brigade dans l'Iturie ni nulle part ailleurs. Notre mission est purement de formation.

Cette formation de la première brigade sera en quelque sorte l'occasion de faire un premier test en réel. Nous pourrions nous inspirer de cette première expérience pour les autres brigades à former, pas nécessairement par la Belgique: il ne nous revient pas de former les 20 brigades qui composeront l'armée congolaise; d'autres s'en chargeront comme, par exemple, l'Afrique du Sud.

C'est la raison pour laquelle l'opération qui a démarré et qui repose sur ce traité bilatéral a une dimension multilatérale et multinationale puisque d'autres instructeurs sont d'ores et déjà présents à nos côtés - les Français - ou nous rejoindront - tels les Néerlandais, les Luxembourgeois et les Allemands -, alors que d'autres pays encore enverront des observateurs pour s'inspirer de ce que nous faisons en vue du futur; c'est le cas de la République sud-africaine, un acteur très important en Afrique, et de la Grande-Bretagne. Des

Deze soldaten hebben reeds een basisopleiding genoten (ze kennen hun beroep), maar ze moeten nog opgeleid worden voor vredesondersteunende operaties, wat onze taak is. We hebben beloofd dat we drie bataljons (3.500 man) zullen opleiden over de tijdsspanne van februari tot juni, m.a.w., alle zes weken een bataljon. We zullen hen tevens ondersteunen met logistieke onderdelen en ander materieel (geen wapens, maar wel voertuigen en uitrusting).

De Congolese overheid heeft ons in september 2003 gevraagd of we deze opleiding wilden organiseren. Begin 2004 zijn we hiermee gestart en we zullen de opleiding van de eerste geïntegreerde brigade zo snel mogelijk beëindigen. Deze brigade zal dan naar Oost-Congo worden gestuurd, maar die operatie gebeurt zonder ons. We zorgen enkel voor de opleiding.

De ervaring die we zullen opdoen met de opleiding van de eerste brigade zal tijdens de volgende opleidingen van nut zijn. Die kunnen door andere landen zoals bij voorbeeld Zuid-Afrika verstrekt worden. Deze operatie heeft inderdaad een multilaterale en multinationale dimensie: inspecteurs uit andere landen zullen er ook aan deelnemen. Nog andere landen zullen waarnemers zenden. Zo zal de NAVO een waarnemer ter plaatse zenden en de Europese Unie is dat ook van plan. Deze operatie wordt van nabij gevolgd door de Verenigde Naties. Er vinden op dat niveau vergaderingen plaats waaraan we deelnemen.

Deze operatie "Toekomst" past dus in een multinationale context. Bovendien worden wij door de UNO "beschermd" en hebben wij een plaatsje gevonden in het kamp van de MONUC.

confirmations ont été données lors de mon passage en République sud-africaine et lors de la réunion de Munich de vendredi dernier.

De plus, le chef militaire de l'OTAN, le général Jones du SACEUR, a aussi décidé d'envoyer un observateur sur place. En outre, par un contact téléphonique de ce matin avec Javier Solana, il propose de désigner à résidence, sur place, un observateur de l'Union européenne pour Kisangani. Voilà qui donne une dimension plus vaste, s'inscrivant parfaitement dans la démarche voulue au niveau du gouvernement, notamment par le premier ministre qui l'a encore rappelé au président Kabila, il y a quelques heures.

Cette opération est aussi suivie de près par les Nations unies: le représentant de Kofi Annan, l'ambassadeur Swing, est sur place et des réunions sont régulièrement organisées à New York, dont une se termine aujourd'hui, sur la façon dont cette transformation, cette transition et cette mise en œuvre de l'armée congolaise intégrée se déroulent; et nous avons des participants à ces réunions.

Tout cela pour dire que cette opération "Avenir" s'inscrit dans un contexte multinational très proche de l'ONU. De plus, nous sommes, en quelque sorte, protégés par la résolution, par une lettre ainsi que par les déclarations de M. Kofi Annan lors de son passage à Bruxelles. En effet, après avoir fait une double reconnaissance sur place, j'ai insisté pour que les Belges puissent s'installer dans le camp de la MONUC. Ils y sont effectivement établis. C'est une première protection en soi et il y en a une deuxième pour la partie belge que nous assurons nous-mêmes.

Lorsque le courrier a été reçu, j'ai estimé qu'il fallait évidemment renforcer la protection de notre contingent sur place. Ainsi, 20 personnes ont-elles été ajoutées exclusivement à cette fin. Sur la totalité des 182 personnes sur place – en fait, il y en a 200 dont des Français – certains militaires vont immédiatement revenir parce qu'ils ont été installer le camp belge et le camp congolais à proximité de l'aérodrome de Simi Simi. Cependant, parmi les instructeurs restants, tous sont – fait exceptionnel – à la fois instructeurs et agents de protection. C'est une des raisons pour lesquelles nous avons effectivement mis en œuvre la brigade para-commando, ces militaires ayant la possibilité d'assurer l'instruction et la protection. Donc, chaque instructeur est son propre protecteur, en quelque sorte. C'est un élément de travail plutôt rassurant!

Des règles d'engagement précises ont été définies. Des plans ont été élaborés, notamment en cas de problème. Des moyens ont été dépêchés sur place, dont deux C-130: l'un à Kisangani, l'autre à Kinshasa. J'ai pris connaissance avec intérêt de certaines déclarations. Manifestement, ils ne sont pas au courant de tous les éléments du dossier, mais je puis vous garantir que ceux-ci ont été communiqués comme il se doit à la commission de Suivi des opérations militaires au Sénat qui reçoit tous les détails. Il a été répondu aux questions et le processus a même été adapté en fonction de remarques formulées par des membres de cette commission, qui ont, par ailleurs, été membres de la commission Rwanda à l'époque, dont le rapporteur était M. Philippe Mahoux.

Ainsi, le processus a été adopté et la façon dont les événements se déroulent est tenue à l'œil heure par heure. Il importe en effet d'être

Wij hebben tevens onze bescherming ter plaatse versterkt. Daartoe werden twintig personen toegevoegd aan de 182 militairen die reeds ter plaatse waren. Alle instructeurs (paracommando's) zijn tegelijkertijd instructeurs en beschermingsagenten, wat geruststellend is.

Er werden plannen uitgewerkt en duidelijke rules of engagement vastgelegd. Alle elementen van het dossier werden overgemaakt aan de senaatscommissie die de voortgang van de militaire operaties volgt.

Het proces is aangepast aan de gebeurtenissen. Congolezen uit verschillende vroegere groeperingen zijn duidelijke verbintenissen aangegaan (bevoorrading en betaling van de manschappen) en wij vertrouwen erop dat de nieuwe generatie deze operatie zal doen slagen.

Wij hebben twee C130-toestellen ter plaatse gestuurd om het vervoer van personen en materieel te verzekeren; één ervan beschikt over een medische uitrusting en zal indien nodig personen kunnen evacueren. Deze vliegtuigen zouden ook door de MONUC kunnen worden gebruikt.

Onze missie bestaat er niet in stabiliteit te verzekeren of de rol van de politie over te nemen. Er is een ongeluk gebeurd, wat door het onderzoek van de MONUC is bevestigd. De MONUC herstelde tevens de orde, omdat dit niet onder onze verantwoordelijkheid viel.

Naast de militaire samenwerking zullen wij ook humanitaire hulp bieden (aanleg van een waterput, herstel van de veerpont op de stroom, heropbouw van de paviljoenen van het burgerlijk ziekenhuis) en onze rol aan de burgerbevolking duidelijk maken.

Een stafchef moet ook een groot

très vigilant en la matière. Certes, on n'a pas arrêté de répéter à nos interlocuteurs congolais la nécessité que les militaires soient payés, qu'ils puissent être nourris afin d'éviter des problèmes éventuels, mais des engagements précis sont pris tant par mon homologue, actuellement en Belgique, que par le président Kabila lui-même et les autres représentants rencontrés sur place qui étaient les belligérants d'avant, MM. Bemba, Ruberwa. La même demande a été formulée et il y a un même engagement, ce qui m'amène à dire qu'une nouvelle génération est effectivement présente aujourd'hui et déterminée à réussir cette opération.

En ce qui concerne les C-130 sur place, ils ont vocation d'assurer les transports de matériel, de personnel, des transports à connotation médicale, puisque l'un d'entre eux a une configuration médicale. Ils disposent également d'un avion en cas de besoin ou d'urgence pour évacuer les personnes si nécessaire.

Ces C-130 serviraient aussi pour la MONUC qui a également beaucoup de matériel sur place. Il y aurait une coopération de fait. Je précise que notre mission ne consiste pas à assurer la police ni la stabilité à différents endroits. On a connu un accident, et non un attentat comme on l'avait lu tout de suite, accident confirmé par l'enquête menée par la MONUC et un observateur de chez nous. C'est la MONUC qui a assuré la remise en ordre de la situation; ce n'était pas aux Belges à le faire, ce n'est pas notre boulot. Notre travail sur place, c'est d'accomplir un travail de formation, de "PSO". A chacun ses responsabilités.

De la même manière, nous allons développer certaines activités humanitaires à côté de cette coopération militaire. Par exemple, nous avons creusé un puits pour une réserve d'eau. Avec les Allemands, nous allons remettre en état le bac qui traverse le fleuve. Nous allons réhabiliter deux pavillons de l'hôpital civil qui jouxte le camp où nous nous trouvons et le département de la Coopération au développement va en réhabiliter deux autres. Nous allons également veiller à nous faire bien comprendre de la population civile sur place.

La désignation à la tête de cette opération du commandant de la brigade para-commando, le colonel Martin, découle du fait qu'il a été jugé par l'état-major et par moi-même comme le plus capable de prendre en main cette opération avec la vision la plus large et toute la philosophie nécessaire. C'est lui qui avait été désigné par l'état-major pour opérer toutes les reconnaissances sur place. Je pars du principe que lorsqu'on est allé sur place, qu'on s'est livré à la reconnaissance, qu'on a choisi les camps où on va aller et qu'on a déjà rencontré les responsables politiques locaux et les autres autorités de la MONUC, on gagne du temps au niveau de l'implantation. Et on constate que le colonel Martin connaissait le terrain sur lequel il est arrivé. Le chef d'état-major a un grade de colonel. Il doit avoir suffisamment d'autorité sur tout le monde, à l'intérieur comme à l'extérieur. Il doit également disposer d'une bonne connaissance de l'Afrique. C'est donc, pour nous, le bon choix.

Des scénarii ont été mis en œuvre. Comme toute opération, notamment celle qui est en cours à Kaboul, elle fait l'objet d'un suivi permanent, 24 heures sur 24. En effet, à la suite de la commission "Rwanda", on a mis en place le Centre Obs dont le général Seghers a été très longtemps responsable avant de nous rejoindre et qui veille

Afrika-kenner zijn. Het is op grond daarvan dat de keuze op kolonel Martin viel.

De toestand in Kaboel wordt voortdurend gevolgd, maar ik moet erop wijzen dat het nulrisico niet bestaat. Dat we Congo, dat bezig is met de heropbouw, geen partnership zouden aanbieden, was nooit een optie.

sur tous les indicateurs pour que les choses se passent le mieux possible. Mais je le répète encore, le risque zéro n'existe pas. L'État belge ne pouvait pas rester sans apporter son aide et notre partenariat au Congo qui se reconstruit. Il y va non seulement de l'intérêt du Congo mais aussi de la stabilité de la zone. Ce n'est pas sans raison que même les Etats-Unis s'intéressent aujourd'hui à cette partie de l'Afrique.

04.03 Pierre-Yves Jeholet (MR): Je remercie le ministre pour sa longue réponse. Je pense que c'était utile de répondre longuement car il ne s'agit pas d'un dossier anodin. Il fallait aussi resituer cette mission dans son contexte de partenariat plus général avec le Congo, préciser à nouveau qu'il s'agissait d'une opération multilatérale et souligner le travail réalisé en quelques mois au Congo ainsi que le rôle de la Belgique, sur le plan économique, sur celui de la sécurité ou sur celui de la paix qui doit être le nôtre là-bas.

Monsieur le ministre, j'ai pris acte du fait que les moyens ont été mis à disposition, que les règles d'engagement précises ont été prises, que l'évaluation se fait heure par heure.

Je pense donc que le ministre se veut rassurant quant aux mesures de sécurité prises sur place. Toutefois, il me semble que la situation du C-130 à Kisangani est malgré tout risquée. Mais comme vous l'avez dit, monsieur le ministre, le risque zéro n'existe pas.

En conclusion, nous espérons que cette mission pourra se dérouler correctement.

04.04 André Flahaut, ministre: Madame la présidente, chers collègues, vous devez savoir que la situation du C-130 à Kisangani n'est pas plus insécurisée que celle du C-130 qui se trouve à Kaboul. Aujourd'hui, la situation à Kaboul est plus inquiétante qu'à Kisangani. De plus, les gens sur place connaissent leur métier et sont conscients des risques qu'ils courent. Ce sont des spécialistes. J'ai confiance en ces hommes et ces femmes. C'est pourquoi mes réactions sont aussi vives lorsque j'entends ou je lis certaines déclarations qui reposent sur des éléments dénués d'objectivité. Je n'accepte pas que l'on joue avec l'incertitude et l'angoisse des gens. Il faut savoir que les personnes qui se trouvent là-bas ont laissé une famille en Belgique et certaines déclarations peuvent susciter de l'inquiétude. C'est dans un souci d'objectivité que nous accordons une importance considérable à l'information des familles. Un numéro vert a d'ailleurs été ouvert. Elles peuvent donc contacter en permanence le centre Obs. Toutes ces mesures nécessitent plus de temps que la rédaction d'un article ou qu'une déclaration faite à l'emporte-pièce.

Quel est le ministre, quel est le chef d'état-major, quel est le responsable politique – M. de Donnea a occupé le poste que j'occupe aujourd'hui - qui décidera d'envoyer des gens sans prendre un maximum de mesures de sécurité, dans le cadre d'une opération? Il est clair que nous effectuons notre travail sérieusement. Nous avons tiré les leçons de ce qui s'est passé au Rwanda.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

04.03 Pierre-Yves Jeholet (MR): Het is niet zonder belang de Belgische missie opnieuw in een juiste context te plaatsen en als partnership te benoemen, en het geleverde werk te benadrukken. Ik begrijp dat de toestand uur na uur wordt geëvalueerd en dat de minister zich geen zorgen maakt over de veiligheidsmaatregelen.

04.04 Minister André Flahaut: Wat de C130 betreft, kan ik u zeggen dat deze niet onveiliger is dan diegene die zich in Kaboel bevindt. Ik reageer hevig op ondoordachte uitlatingen. Teneinde objectief te blijven, staan wij permanent in contact met de families om hen op de hoogte te houden. Wij hebben lering getrokken uit Rwanda!

De **voorzitter:** De heer Maingain (vraag nr. 1159) en mevrouw Lejeune (vragen nrs. 1567 en 1648) hebben

laten weten dat zij vandaag niet aanwezig kunnen zijn. Hun vragen zullen bijgevolg worden uitgesteld.

05 **Samengevoegde interpellatie en vraag van**

- de heer Luc Sevenhans tot de minister van Landsverdediging over "de beschuldigingen van de minister van Landsverdediging via de pers aan het adres van gewezen CHOD admiraal Herteleer" (nr. 209)

- de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de verantwoordelijkheid voor de legerinvesteringen" (nr. 1381)

05 **Interpellation et question jointes de**

- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "les accusations que le ministre de la Défense a formulées, par l'entremise de la presse, à l'encontre de l'ancien CHOD, l'amiral Herteleer" (n° 209)

- M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "la responsabilité en matière d'investissements militaires" (n° 1381)

05.01 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt het weer eens gedaan. Het wordt een gewoonte. Het is nu het vijfde jaar dat ik u ken als minister van Landsverdediging. Ik heb u een aantal keren kunnen en moeten interpelleren over uitspraken van u in de pers. Meestal wordt u verkeerd begrepen en nuanceert u het verhaal een beetje. Deze keer denk ik dat ik u duidelijk niet mis begrepen heb. Toen u halverwege januari een interview gaf in Trends, hebt u een aantal verrassende uitspraken gedaan. Een week later hebt u die nog eens herhaald in een ander weekblad.

Ik ben lezer van Trends. De titel trekt onmiddellijk de aandacht. "Het Amerikaanse leger moet een voorbeeld aan ons nemen". Enige bescheidenheid heeft u steeds gesierd. Nu gaat u echter ineens in de overtreffende trap en vergelijkt u ons eigen leger met het Amerikaans leger. Elk leger heeft zijn specificiteiten. Ook ons leger heeft een paar taken waarvoor wij internationaal bekend zijn. Als wij echter gewoon, tout court, beide legers naast mekaar zetten, denk ik dat wij op het verkeerde pad zijn. U mag uiteraard vergelijkingen maken, maar bepaalde besluiten die u trekt, deden mij toch wel de wenkbrauwen fronsen. Een aantal zaken zijn volgens mij vrij eenzijdig voorgesteld. Blijkbaar was u er nogal gerust op toen u uw interview in Trends gaf, want u vond blijkbaar dat u de Amerikanen nog niet genoeg had geschoufféerd en nog in overtreffende trap moest gaan.

U zal, evenals de eerste minister, nog wel de nodige interpellaties krijgen over de vrij grove uitspraken over de Amerikaanse president. Daarmee zal ik mij niet bezighouden. Evenmin houd ik mij bezig met uw uitspraken over het Amerikaanse leger, hoewel die mij als commissielid meer bezighouden. In de fractie ben ik echter niet de specialist om internationale conflicten uit te vechten, zeker niet op het diplomatieke vlak. Als het over Defensie gaat, voel ik mij uiteraard wel aangesproken. U hebt een aantal vergelijkingen gemaakt, die toch minstens een aantal vragen oproepen. Daarover zullen wij in de loop van deze legislatuur nog regelmatig van gedachten moeten wisselen of de degens moeten kruisen.

Specifiek schoot mij in dat interview in Trends uw uitspraak over de gewezen CHOD, admiraal Herteleer, in het verkeerde keelgat. Militairen hebben een eigen deontologie; dat is nu eenmaal zo. Ik heb steeds kunnen vaststellen dat men zich daaraan ook houdt. Ik weet wel dat de heer Herteleer ooit eens een uitspraak heeft gedaan toen hij op rust was. Die uitspraak is in deze commissie echter al honderden keren geformuleerd. Daar zat dus niet echt iets nieuws bij.

05.01 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): En janvier, le ministre critiquait l'armée américaine dans les pages de *Trends*. Une semaine plus tard, il revenait à la charge dans un autre hebdomadaire, en donnant une lecture subjective de certains éléments. Il sera interpellé à ce sujet.

Je ne puis en revanche accepter ses déclarations à l'égard de l'amiral à la retraite Herteleer. En affirmant que l'armée était démotivée, ce dernier avait enfoncé une porte ouverte, sans intention aucune d'insulter l'institution. Pour répondre à l'interview, le ministre s'est fait assister par le CHOD actuel, le général Vandaele, qu'il a utilisé, avec ou sans son consentement, pour conférer du poids à ses propos. Les doubles interviews de ce type ne sont pas souhaitables car elles permettent au ministre d'exercer une pression sur le commandement militaire.

C'est le ministre Flahaut qui a remis sa quatrième étoile de général à l'amiral Herteleer, qui a toujours suivi scrupuleusement les instructions du ministre. Ce dernier ne peut lui reprocher une gestion déficiente.

Le ministre est libre de se ridiculiser aux yeux des Américains dans une interview mais il n'a pas le droit d'outrager d'anciens généraux ou amiraux. Est-il disposé à présenter des

Die uitspraak was overigens ook niet beledigend. Het was een vaststelling. Iedereen kan momenteel vaststellen dat het leger gedemotiveerd is. Dat is een open deur intrappen. Wie in zijn gemeente of kennissenkring eens een rondvraag houdt, zal daarin worden bevestigd. excuses à l'amiral Herteleer?

Het interview in Trends was op twee vlakken nogal innoverend. U hebt zich in het interview in Trends laten bijstaan door de huidige CHOD, generaal Van Daele. Tot mijn teleurstelling heb ik moeten vaststellen dat generaal Van Daele zich heeft laten misbruiken. Ofwel geeft hij een interview, ofwel geeft hij er geen. In dat interview werd hij echter gebruikt om een aantal uitspraken van u kracht bij te zetten. Ik weet niet of hij dat van ganse harte heeft gedaan. Ik betwijfel dat. Zoals hij is, loyaal aan zijn minister, heeft hij u uiteraard niet durven tegenspreken. Ik vind dat wij als parlementslid een deontologie hebben, maar u als minister ook. In de toekomst zou ik zulke dubbelinterviews liever niet meer zien.

U gaat toch altijd enige druk uitoefenen op die militair om bepaalde uitspraken te doen. Mijnheer de minister, ik zou willen vragen om zoiets niet meer te doen. Als u zelf iets doet, bent u nog altijd politicus.

05.02 Minister **André Flahaut**: (...)

05.03 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): U hebt daar uw eigen mening over. Uw eigen mening is wereldberoemd aan het worden, wellicht omdat ze zo goed is.

U zult nog wel wat interpellaties te verwerken krijgen de eerstvolgende weken, dus ik ga mij specifiek richten op één bepaald punt, met name admiraal Herteleer.

Wat u daar zegt over admiraal Herteleer, is er "los over". Het is niet uw eerste uitspraak die te ver gaat, maar u kunt het zich als minister van Landsverdediging niet permitteren om zulke uitspraken te doen, in ondergeschikte orde ook omdat admiraal Herteleer onder uw beleid nog eens is gepromoveerd van drie- naar viersterren generaal. Het zal toch wel een goede generaal geweest zijn. Ik heb altijd kunnen vaststellen dat hij deed wat u zei, zoals het van een militair wordt verwacht. Dat zal meestal ook niet van ganse harte zijn geweest, want een militair is uiteraard ook maar een mens en heeft ook zijn ideeën, maar hij heeft het – denk ik – correct gedaan. Admiraal Herteleer heeft het niet verdiend dat u zoiets zegt. U spreekt over wanbeheer. Ik zie dat niet echt als een compliment.

Wellicht gaat u dadelijk zeggen dat men uw woorden heeft verdraaid in Trends. Het zou niet de eerste keer zijn, maar u geeft daar toch bijna een nul op tien aan iemand die u op een correcte manier heeft bijgestaan in uw opdracht als minister van Landsverdediging.

Ik zou daarmee mijn betoog willen afronden. In de eerste plaats hoop ik dat u zulke uitschuivers niet meer doet. Die naar de Amerikanen toe, is geen echte uitschuiver. U maakt uzelf een beetje belachelijk. Daarmee heb ik geen probleem. U mag zichzelf belachelijk maken. Dat is uw goed recht, maar het is niet uw goed recht om gewezen admiraals of gewezen generaals te beledigen.

Ik zou u willen vragen, mijnheer de minister, of u zich wilt

verontschuldigen bij admiraal Herteleer. Tot daar mijn betoog.

05.04 Pieter De Crem (CD&V): Mevrouw de voorzitter, collega's, mijn vraag sluit aan op de interpellatie van collega Sevenhans en heeft natuurlijk betrekking op de verklaringen die de minister heeft afgelegd in het weekblad Trends.

Ik ga niet akkoord met collega Sevenhans. Ik vind dat de minister meer interviews moet geven. Ik zou hem willen oproepen om dat meer te doen en nog meer een term van de antipsychiatrie toe te passen: ik ben goed en al de anderen zijn slecht, en als ik slecht word, dan komt het door de anderen. Dat is eigenlijk iets dat we nu al vijf jaar meemaken. Als de minister het Ministerie van de jacht en de visvangst in het zuiden van het land zou hebben beheerd en in die hoedanigheid de hondsdoelheid zou moeten bestrijden, dan had ik de razernij die zich van hem heeft meester gemaakt begrepen, maar het gaat hier wel over een belangrijk instituut, met name de Belgische Krijgsmacht.

Mijnheer de minister, ik zal in mijn vraagstelling kort zijn. Ik vind dat hetgeen u in het interview hebt gezegd, niet kan. Daarmee staan wij niet alleen. We worden gesteund door een groot deel van de publieke opinie en zeker door een groot deel van diegenen die tot de Belgische Krijgsmacht behoren, maar anderzijds toch ook door mensen voor wie deontologie en toegepaste plichtenleer bijzonder belangrijk zijn.

Ik ga mij niet vermoeien met nog eens een bloemlezing te geven van het schitterende interview – ik wacht op uw volgende – dat u in Humo hebt weggegeven.

Ik vind het eigenlijk fantastisch dat zoiets kan. Ik breng ook hulde aan uw perschef – ik weet niet wie dat is – die dat waarschijnlijk ook met veel plezier ondergaat en wiens hart vlugger moet slaan wanneer hij de neerslag ziet van hetgeen u nu en dan mondeling verspreidt.

In elk geval denk ik dat u nu, in militaire termen, echt een brug te ver bent gegaan. Het is niet de eerste keer, maar de uitspraken ten aanzien van de stafchef op rust, admiraal Herteleer, zijn misplaatst. Ik meen ook te mogen zeggen dat ze ongegrond zijn. Ik vind het ook eigenaardig dat u de huidige stafchef, generaal Van Daele, gebruikt – het is een militair; ik zal mijn woorden wikken en wegen – als een voorwendsel, en dat is zacht gezegd. U maakt van zijn aanwezigheid gebruik om uw standpunten de wereld in te spuwen.

Ik wil toch nog eventjes voor de collega's zeggen waarover het gaat. U gooit als het ware de voormalige stafchef in de papierversnipperaars. Gezien zijn fysiek zal dat misschien een beetje moeilijk zijn, maar u gooit hem in elk geval in de prullenmand. U zegt na een aantal vergoelijkingen van slechte beslissingen, dat de vraag wordt gesteld of iemand bij Defensie een fout heeft gemaakt. Heeft iemand een zware fout gemaakt? Dan is uw antwoord inderdaad: "Ik geef dat grif toe. Er was binnen Defensie wanbeheer omdat bepaalde machten alleen aan hun eigen belangen en niet aan die van Landsverdediging dachten". Was admiraal Willy Herteleer dan verantwoordelijk voor dit wanbeheer? "Ja. Binnen de zeemacht had je kliekjes, zoals de fregattés en de mijnenjagers. Elk wil zijn bestelling plaatsen, maar die logica bestaat niet meer". Ik meen mij te herinneren dat de voormalige stafchef een van de meest loyale, zoniet de loyaalste uitvoerder was

05.04 Pieter De Crem (CD&V): Les propos tenus par le ministre dans la fameuse interview sont inacceptables. Une grande partie de l'opinion publique partage notre avis, à l'instar des personnes pour lesquelles la déontologie est importante. Les déclarations faites à propos de l'amiral Herteleer, ancien chef d'Etat-major aujourd'hui à la retraite, sont déplacées et non fondées. Il est curieux que le ministre utilise le chef d'Etat-major actuel, le général Vandaele, pour faire connaître son point de vue et décharger sa bile.

Dans l'interview accordée au magazine *Trends*, le ministre fait peu de cas de M. Herteleer, ancien chef d'état-major. Il reconnaît qu'il y a eu des dysfonctionnements au département de la défense et en tient l'ancien chef d'Etat-major pour responsable. M. Herteleer a pourtant été parmi ceux qui ont exécuté le plus loyalement les projets du ministre. Il a tenté, avec discernement, de faire entrer l'armée belge dans le troisième millénaire. A moins qu'il ne prétende le contraire dans cette enceinte, le ministre et son cabinet sont politiquement responsables des investissements en matière de défense.

Le ministre a-t-il jamais rappelé M. Herteleer à l'ordre?

A-t-il engagé une procédure?

Ou a-t-il tout simplement attendu que le chef d'Etat-major soit admis à la retraite pour lui porter un coup bas?

Maintient-il ses accusations ou est-il disposé à présenter des excuses?

van alle hervormingsplannen die het Belgisch leger onder uw kabinetsregime heeft gekend. Wellicht zullen er een aantal zaken geweest zijn, veronderstel ik – ik kan mij niet in zijn geest en in zijn lichaam verplaatsen – waarmee hij niet akkoord ging. Ik denk dat u aan hem een van de meest loyale mensen had die met een visie op de toekomst het Belgisch leger wilde plaatsen in die tekening waar het moet komen in de eenentwintigste eeuw.

Mijn vragen zijn dus concreet. Wie is politiek verantwoordelijk voor investeringen binnen het Belgisch leger? Ik denk dat de politieke verantwoordelijkheid bij uw kabinet in het algemeen en bij u in het bijzonder ligt. Ik herinner u nog vaak aan uw uitspraak: “Chez moi, c'est la politique qui en décide”. Wanneer u dat zegt, zegt u dat vanuit uw buik: ergens van tussen uw middenrif en uw gal wordt de lucht dan door uw stembanden geperst om te zeggen dat u erover beslist. Met andere woorden, alle beslissingen die genomen zijn, zijn uw verantwoordelijkheid, tenzij u hier komt zeggen dat iemand anders die verantwoordelijkheden neemt.

Heeft u ooit op een of ander moment gewezen stafchef Herteleer hiervoor ter orde geroepen? Heeft u uw opvattingen formeel of informeel kenbaar gemaakt? Heeft u daarvoor een procedure ingespannen? Of heeft u eigenlijk gewacht op zijn oppensioenstelling, om hem dan heel gemakkelijk een bijzonder ondankbare natrap te geven?

Ten vierde - hier komt het eigenlijk echt op neer - handhaaft u uw beschuldigingen aan het adres van de admiraal? Het is immers niet zomaar een appreciatie. Het is een echte beschuldiging. Als dat niet het geval is, bent u dan bereid om u te verontschuldigen voor deze uitlatingen?

05.05 **André Flahaut**, ministre: Madame la présidente, tout d'abord je crois que l'organisation des interviews, leur forme, à qui elles s'adressent et l'organisation du cabinet de la cellule stratégique et du département ne regardent que le responsable du département.

En ce qui concerne l'amiral Herteleer, c'est un officier de grande qualité sur le plan professionnel et humain, avec qui j'ai eu une excellente collaboration pendant quatre ans et qui a toujours fait correctement son boulot. Avec lui, nous avons commencé la transformation des forces armées en défense moderne telle que nous la connaissons aujourd'hui et telle que nous continuons à la transformer, car nous devons le faire, pour l'inscrire pleinement dans le contexte international nouveau.

On m'oppose toujours des déclarations faites par l'ancien chef d'état-major général sur les types d'investissements. Je me suis borné à reprendre ce que disait toujours l'amiral Herteleer, quand il était en activité, et c'est valable aussi bien pour les politiques que pour d'autres professions. Lorsqu'on a cessé d'occuper un poste, après un certain nombre de mois, on cesse d'être spécialiste et on fait mieux de se taire sur la question. Je me suis simplement borné à répéter ce que l'amiral Herteleer disait toujours et je crois que ses propos témoignent d'une grande sagesse.

En ce qui concerne les investissements, il est exact que les décisions se prennent en étroite concertation et collaboration avec l'état-major

05.05 Minister **André Flahaut**: De organisatie van het kabinet en van het departement valt onder de bevoegdheid van de departementsverantwoordelijke.

Admiraal Herteleer is een zeer bekwaam officier, met wie ik gedurende vier jaar uitstekend heb samengewerkt. We hebben het proces tot hervorming en modernisering van het leger samen opgestart.

Men confronteert me keer op keer met uitspraken van de vroegere stafchef. Ik heb enkel zijn vroegere uitspraken herhaald, van toe hij nog in actieve dienst was: wanneer men een functie al enkele maanden niet meer bekleedt, is men niet langer specialist en doet men er beter het zwijgen toe.

Over de investeringen wordt

général et plus particulièrement avec son chef, le général Van Daele. Je ne vois pas ce qu'il y a de dérangeant à ce que - et c'est peut-être nouveau dans la politique de ce pays - il y ait une grande cohérence et de larges convergences entre la hiérarchie militaire et les responsables politiques, comme il y a d'ailleurs de larges convergences entre les départements qui sont ouverts vers l'extérieur, le cabinet du premier ministre, les Affaires étrangères, la Coopération au développement et la Défense. C'est nouveau, c'est une des caractéristiques de l'arc-en-ciel qui a encore été accentuée sous le gouvernement violet. Je trouve que c'est tout à fait positif pour tout le monde.

A propos des autres déclarations, je me référerai tout simplement aux propos tenus par le premier ministre disant que l'incident était clos et je ne ferai plus aucun commentaire ni ici, ni à Munich, ni ailleurs.

05.06 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de minister, ik hoorde hier een ander verhaal dan hetgeen er in Trends is verschenen, althans wat meer bepaald admiraal Herteleer betreft. Het gaat niet over de vergelijking met het Belgisch leger. Ik heb immers reeds gezegd dat u het recht hebt om uzelf belachelijk te maken.

Toen ik u aanvankelijk hoorde praten over admiraal Herteleer maakte ik mij de bedenking dat u hem de grond in prees, maar nu schildert u hem plots af als een zeer correcte en loyale officier van hoogstaand niveau; een persoon van het zuiverste gehalte. Ik vraag mij dan ook af waarom u de uitschuiver hebt gemaakt om hem verantwoordelijk te stellen voor wanbeheer.

Als ik u nu bezig hoor, dan heb ik de indruk dat u een beetje wroeging hebt. Daarom zal ik u de kans geven om die wroeging te uiten, om uw hart een keer te luchten en om u te verontschuldigen bij admiraal Herteleer. Ik zal dan ook een motie neerleggen waarin ik duidelijk vraag dat u zich zou verontschuldigen bij admiraal Herteleer.

05.07 Pieter De Crem (CD&V): Mijnheer de minister, de eerste minister heeft natuurlijk reeds zijn werk gedaan in verband met de andere verklaringen die u hebt afgelegd. We hebben hier een merkwaardige uitspraak gehoord. "C'est tout à fait nouveau". Het is totaal nieuw. U zegt inderdaad dat het beleid dat u voert in uw hoedanigheid van minister van Landsverdediging totaal nieuw is. Ik kan niet anders dan dit bevestigen. Inderdaad, de wijze waarop een voormalige stafchef door een minister van Landsverdediging onder wie hij gediend heeft wordt beschouwd als een mislukking, als een slechte beheerder en als iemand die zware fouten begaan heeft, is effectief "tout à fait nouveau".

Mijnheer de minister, ik ben zwaar onder de indruk van uw verklaringen. Er is maar één zaak mogelijk, met name dat u in deze commissie verklaart dat u uw verontschuldiging zult aanbieden aan de voormalige stafchef. Daarvoor hoef ik zelfs geen motie van aanbeveling in te dienen.

Dat kan trouwens niet zo moeilijk zijn, mijnheer de minister, want als het zo voortgaat zult u iedere week, week na week en ooit misschien zelfs twee keer per week, uw verontschuldiging moeten aanbieden. Als er een zware fout werd begaan, dan gebeurde dat door u in uw

steeds beslist in overleg met de stafchef. Het is positief dat de militaire en de politieke verantwoordelijken meer en meer op dezelfde golflengte zitten, maar het is een relatief nieuw gegeven.

Voor het overige sluit ik me aan bij de premier: het incident is gesloten, meer wil ik daarover niet kwijt.

05.06 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): J'entends, dans cet hémicycle, d'autres choses au sujet de M. Herteleer que ce que j'ai lu dans *Trends*.

On déclare maintenant que l'ex-chef de l'état-major était un officier loyal, qui plus est d'un très haut niveau. Pourquoi, dès lors, a-t-il été rendu responsable du désordre à la Défense?

J'ai l'impression que le ministre a des remords. C'est pourquoi je lui donne l'occasion de présenter ses excuses à M. Herteleer. Quoi qu'il en soit, je dépose une motion de recommandation.

05.07 Pieter De Crem (CD&V): Que le ministre dépeint son ancien chef d'état-major comme un raté et un mauvais gestionnaire est effectivement «tout à fait nouveau». Les propos qu'il vient de tenir m'impressionnent beaucoup. Je ne vois qu'une solution: il doit présenter ses excuses à M. Herteleer. A cette fin, une motion de recommandation ne me semble même pas nécessaire. J'attends avec impatience la prochaine interview qu'il accordera.

hoedanigheid van minister van Landsverdediging. Ik kijk alvast uit naar uw volgende interview.

Motions

Moties

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une motion de recommandation a été déposée par MM. Luc Sevenhans et Staf Neel et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Luc Sevenhans
et la réponse du ministre de la Défense,
demande au gouvernement
de présenter ses excuses à l'amiral Herteleer."

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Luc Sevenhans en Staf Neel en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Luc Sevenhans
en het antwoord van de minister van Landsverdediging,
vraagt de regering
zich te verontschuldigen bij admiraal Herteleer."

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Dalila Douifi et par MM. François-Xavier de Donnea, Stef Goris et Bruno Van Grootenbrulle.

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Dalila Douifi en door de heren François-Xavier de Donnea, Stef Goris en Bruno Van Grootenbrulle.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

De **voorzitter**: Dan gaan wij nu over tot punt vijf van de agenda voor de vraag 1367 van de heer Sevenhans. De vraag nr. 1567 van mevrouw Lejeune is, zoals u weet, uitgesteld.

05.08 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik zal daarom mijn vraag verdagen naar de volgende vergadering.

Voorzitter: Bruno Van Grootenbrulle.

Président: Bruno Van Grootenbrulle.

06 Samengevoegde interpellaties en vragen van

- de heer Staf Neel tot de minister van Landsverdediging over "het verdwijnen van paracommando's binnen dit en enkele jaren" (nr. 231)
- de heer François-Xavier de Donnea aan de minister van Landsverdediging over "de geplande reorganisatie of opheffing van de brigade paracommando" (nr. 1566)
- de heer Daan Schalck aan de minister van Landsverdediging over "de commotie omtrent de toekomst van de paracommando's" (nr. 1627 en nr. 1663)
- de heer Stef Goris tot de minister van Landsverdediging over "het verdwijnen van de Brigade-Staf Paracommando" (nr. 238)
- de heer Raymond Langendries tot de minister van Landsverdediging over "de gevolgen van het Stuurplan van Defensie en het eventuele ontbinden van de paracommandobrigade" (nr. 239)
- mevrouw Hilde Vautmans aan de minister van Landsverdediging over "de hervorming van de brigade paracommando" (nr. 1674)

06 Interpellations et questions jointes de

- M. Staf Neel au ministre de la Défense sur "la disparition des para-commandos d'ici quelques années" (n° 231)

- M. François-Xavier de Donnea au ministre de la Défense sur "un projet de réorganisation ou de démantèlement de la brigade para-commando" (n° 1566)
- M. Daan Schalck au ministre de la Défense sur "l'émoi que suscite la question de l'avenir des paracommandos" (n° 1627 et n° 1663)
- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur "la disparition de l'état-major de la brigade para-commando" (n° 238)
- M. Raymond Langendries au ministre de la Défense sur "les conséquences du Plan directeur de la défense et l'éventuelle disparition de la brigade para-commando" (n° 239)
- Mme Hilde Vautmans au ministre de la Défense sur "la réforme de la brigade paracommando" (n° 1674)

06.01 **Staf Neel** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vooraleer ik met mijn eigenlijke uiteenzetting aanvang, wens ik de directie en lesgevers van de Koninklijke Militaire School - KMS - en het Koninklijk Instituut voor Defensie - KID - te danken. Zij ontvingen vorige week de leden van onze commissie zodat wij konden kennismaken met hun infrastructuur en op de hoogte werden gebracht van de verschillende lespakketten. Ik wil hen hiervoor bedanken, mijnheer de minister. Het was immers in de eerste plaats nieuw voor ons en bood ons in de tweede plaats toch weer eens de gelegenheid als commissie voor de Landsverdediging samen te komen. Dat was immers alweer een tijdje geleden.

Ik wil ook onze voorzitter, de heer Monfils, die vandaag verontschuldigd is, danken voor zijn aanwezigheid gedurende die hele dag en dit ondanks het feit dat wij slechts met vijf mensen waren waarvan één senator. Collega's, dit was waarschijnlijk te wijten aan het ontbreken van een vliegtuigticket naar de zon. U begrijpt wel wat ik bedoel.

Mijnheer de minister, het is nu reeds enkele weken geleden dat ik de gelegenheid had u een aantal vragen te stellen in verband met de paracommando's. Het was immers vanuit de brigade paracommando dat ons de eerste onrustwekkende tijdingen bereikten over het opdoeken van een aantal pelotons. Ik zal de vragen die ik toen stelde niet herhalen, alhoewel misschien wat meer duidelijkheid op zijn plaats was geweest in uw antwoorden en misschien ook wat meer openheid en eerlijkheid.

Toen ik u bijvoorbeeld de vraag stelde hoe de militaire vakbonden op deze herstructurering reageerden, antwoordde u mij dat de representatieve vakorganisaties het stuurplan voor Defensie 2003 hadden ontvangen en over de inhoud ervan werden geïnformeerd. Hun reacties waren echter positief. Punt en daarmee uit. Volgens u was er geen vuiltje aan de lucht en wij werden met een kluitje in het riet gestuurd, zoals het waarschijnlijk altijd gebeurt in de commissie voor de Landsverdediging is. Groot was dan ook onze verbazing toen niet alleen de brigade paracommando ons alarmeerde over de stand van zaken bij de paracommando's, maar ook de vriendenkring van de oud-para's. Met name kolonel op rust Roeland Reynders en zijn collega De Keyser richtten een schrijven tot onze commissie waarin zij hun standpunt meedeelden.

Mijnheer de minister, in uw stuurplan Defensie 2003 voorziet u immers in de spreiding van de bestaande parabataljons over andere brigades. Volgens kolonel Reynders en kolonel De Keyser zullen daarmee misschien enkele tientallen manschappen gewonnen zijn maar, zo stelden beide oudgedienden van de para's, op die manier zal

06.01 **Staf Neel** (VLAAMS BLOK): Lorsque des informations préoccupantes nous sont parvenues de la brigade para-commando, il y a quelques semaines, j'ai interrogé le ministre. Je n'ai obtenu qu'une réponse parcellaire et je n'ai eu droit, en réalité, qu'à de beaux discours, comme souvent au sein de cette commission.

Grand fut mon étonnement lorsque les Amis des paracommandos ont à leur tour tiré la sonnette d'alarme. Le plan directeur de la Défense prévoit la suppression de la brigade. Les effectifs seront répartis dans divers détachements. La cohésion des unités et la continuité de l'entraînement risquent dès lors d'être perdues. Les paras fonctionnent depuis des dizaines d'années à la satisfaction de tous.

Dans l'intervalle, le budget alloué au personnel militaire a déjà subi des coupes claires. Selon un syndicat, c'est délibérément que le ministre présente les choses de façon incorrecte. En définitive donc, il ment: ce ne sont pas 5.000 postes qui doivent être supprimés mais 7.500. Au total, les effectifs seraient de 35.000 unités, y compris les élèves. Ces chiffres ne tiennent même pas compte des officiers auxiliaires dont le poste doit être supprimé. Le ministre peut-il confirmer que les 2.500 élèves sont compris dans les 35.000 militaires?

La brigade para-commando possède précisément l'expérience de la nouvelle mission

de cohesie van de eenheden en de continuïteit van de training verloren gaan. Die zijn onmisbaar voor de specifieke opdrachten die de paracommando's sinds tientallen jaren vervullen. Ik voeg hieraan toe dat dit steeds naar eenieders tevredenheid was. Dat kunt u niet ontkennen of weerleggen, alhoewel men het met u nooit zeker weet.

Mijnheer de minister, uw voornaamste prioriteit in het stuurplan voor Defensie betreft het personeel. Tegen 2015 moet immers de doelstelling van 35.000 militairen bereikt zijn. Hierin passen ook de maatregelen inzake de para's. De "landcomponent" zou immers versneld worden uitgevoerd.

Intussen wordt uw enveloppe inzake het militair personeel door bepaalde vakbonden belaagd en in vraag gesteld. In het vakbondsblad Actie en Vrijheid van januari 2004 las ik, ik citeer: "De wet betreffende de enveloppe van het militair personeel zal gepubliceerd worden. In de toelichting van de motieven herneemt - na de zaak van de plastieken wapens - de minister een overduidelijk delict van leugens. In de hele schrijf- en kijkpers verklaarde hij de vermindering van de troepen met 5.000 eenheden. Maar de situatie is ernstiger dan beschreven. Het gaat hier niet om een vermindering van 5.000 personen maar over een nieuw verlies van 7.500 militairen". Men vervolgt, ik citeer opnieuw: "Hoe dit verschil van 2.500 aanvullende militairen uitleggen? Tot hiertoe moesten wij gaan tot 40.000. In dit cijfer werden de 2.500 leerlingen niet omvat, hetgeen het reëel totaal op 42.500 brengt. Vandaag omvat het cijfer van 35.000 militairen eveneens de leerlingen. 42.500 min 35.000 is 7.500. Dit is nog niet alles. De hulpofficieren zijn afzonderlijk in de boeken opgenomen en ondergaan eveneens een zuiveringsactie".

Mijnheer de minister, vermits alles in alles zit vraag ik me af of deze 2.500 leerlingen in de 35.000 militairen inbegrepen zijn? Het is goed te weten van welk aantal u vertrekt alvorens over te gaan tot een spreiding van de para's. Op deze vraag kunt u alleen maar bevestigend of ontkennend antwoorden. Zijn de leerlingen in de 35.000 eenheden inbegrepen of niet?

Ik wens opnieuw te citeren uit het schrijven van kolonel Reynders en zijn collega De Keyser. Ik citeer: "Zoals de andere bondgenoten past België zijn strijdkrachten verder aan deze nieuwe toestand aan. Tijdens de huidige legislatuur wil de Belgische regering de nodige maatregelen nemen om een kleinere, flexibelere en mobielere en beter uitgeruste en sneller inzetbare defensie tot stand te brengen. Stuurplan Defensie van 3 december 2003. Een deel van het Belgisch leger beantwoordt al lang aan deze karakteristieken. De paracommandobrigade is voor dit type operaties uitgerust. Zij heeft de ervaring en haar eenheden zijn bijzonder snel inzetbaar en goed gemotiveerd. In alle buitenlandse operaties waarin interventiesnelheid primordiaal is of was - zoals in Centraal-Afrika, Somalië, Albanië, Kosovo en Iran - waren het de paracommando-eenheden die als eerste werden ingezet". Ik vervolg: "Eveneens vermeldenswaardig is het feit dat de luchtransporteenheden en de marine door de afschaffing van het hoofdkwartier van de brigade hun enige en ervaren gesprekspartner verliezen, wat de operationaliteit en snelheid ernstig zal schaden. In crisissomstandigheden kan improvisatie immers fataal zijn".

In de uw eigen stijl zult u mij wellicht antwoorden, mijnheer de

fondamentale de l'armée, les interventions rapides dans des zones de conflit.

De l'avis des colonels Reynders et De Keyser, la suppression des para-commandos serait exactement ce qu'il ne faut pas faire si le gouvernement veut mettre sur pied une armée de taille plus modeste, flexible, mieux équipée et plus rapidement mobilisable. Certes, ce sont deux commandants de la brigade para-commando à la retraite qui m'ont communiqué ces informations, mais ils ne sont pas les seuls à s'opposer aux projets du ministre. Si le monde extérieur n'est pas au courant des objections émises par la direction de la brigade para-commando, c'est uniquement parce que les militaires haut placés sont trop disciplinés ou trop timorés pour l'en informer par la voie des médias.

Cependant, j'ai aussi entendu des gens qui font encore partie de cette brigade. Ils réduisent à néant la théorie qui voudrait que la création d'une armée plus rapide et moins chère passe par la suppression de la brigade para-commando.

D'après le plan directeur, la création de modules permettra de choisir les unités les plus adaptées pour exécuter une mission donnée. Amalgamer les trois brigades para-commandos et les quatre bataillons d'infanterie blindée induira toutefois l'inverse du résultat escompté. L'uniformisation à outrance de notre armée de terre aura pour effet de rendre l'ensemble de nos troupes moins rapidement mobilisables, moins flexibles et moins efficaces. La Belgique ferait ainsi le contraire de ce que font les autres pays.

Toujours selon le plan directeur, la fusion des deux composantes de l'armée de terre permettrait une économie au niveau de la

minister, dat ik twee gewezen paracommando's heb geciteerd en dat men reeds na enkele maanden "op rust" voorbijgestreefde standpunten vertolkt. Andere gepensioneerde commandanten zoals de generaals Hendrik Depoorter en Freddy Vandeweghe en kolonel Malherbe hebben zich echter eveneens tegen uw plan gekant.

Spijtig genoeg is het alleen door een gebrek aan reacties van het hogere echelon in de brigade paracommando - die als militairen wellicht te gedisciplineerd zijn, of zeg ik beter "gemuilkorfd" - dat de pers en deze commissie niet op de hoogte zijn van hun bezwaren. Ik ben er zeer sterk van overtuigd dat een eventuele reactie hen zeer zwaar aangerekend zou worden en een overstap naar een ministerieel kabinet onmogelijk zou maken.

Ik heb dan ook, mijnheer de minister, mijn wijsheid moeten halen bij mensen die vandaag de dag nog deel uitmaken, met hart en nieren, van de paracommando's. Ik kan spijtig genoeg hun naam niet vernoemen, maar zij zeggen mij wel, ik citeer: "Het schrappen van de staf van de brigade paracommando en alle andere hervormingen worden uitgevoerd onder het mom van de oprichting van een kleiner, goedkoper maar efficiënt en sneller inzetbaar leger. Niets is minder waar. De aangehaalde argumenten hangen met haken en ogen aan elkaar."

Zo zegt het plan, ten eerste, dat de oprichting van modules zal worden toegelaten om de juiste eenheden te kiezen voor de uitvoering van specifieke taken. De waarheid is echter dat men net het tegenovergestelde gaat bereiken. De bestaande vier pantserinfanteriebataljons en de drie parabataljons probeert men eenvormig te maken: dezelfde middelen, dezelfde structuur, dezelfde opleiding, enzovoort, enzovoort. Er is echter een zeer groot verschil wat betreft de inzetbaarheid van een parabataljon ten opzichte van een pantserinfanteriebataljon. Beide zijn complementair en hebben compleet andere mogelijkheden. Terwijl men in andere, professionele legers een hogere graad van complementariteit nastreeft, gaat men in België eenheidsworst maken. De eigenheid van de para's zal volledig verdwijnen terwijl men in Europa en ook daarbuiten, de speciale eenheden maximaal probeert uit te bouwen omdat zij nu eenmaal zeer polyvalent zijn.

Verder zegt uw plan in punt twee dat de oprichting van modules de inzetbaarheid van de eenheden zal verhogen. Het eenvormig maken van de modules brengt ook deze hypothese in het gedrang. Door de flexibele structuur en de flexibele manschappen kunnen de para-eenheden altijd zeer snel en overal worden ingezet en met eender welke opdracht worden belast. De pantserinfanterie heeft daartegen een zeer rigide structuur. Hun uitrusting en voertuigen verhinderen een snelle inzet en daar zal in de nabije toekomst zeker nog geen verandering in komen. We hebben immers geen geld. Om snelheid van inzet te garanderen, zijn eenheden noodzakelijk die met lichte, luchttransporteerbare middelen zijn uitgerust.

Ten derde, zegt uw plan ook dat men door de oprichting van modules kan besparen op een brigadestaf en een hoofdkwartier, want ons leger heeft nu toch al te veel chefs in verhouding tot de grootte van het leger. Er zijn op dit ogenblik twee gemechaniseerde brigadestaven en een parabrigadestaf. De expertise in beide staven is totaal verschillend. Door de staf van de brigade para af te schaffen, wat bij

direction. Sans doute, mais une grande partie de l'expertise des para-commandos sera ainsi perdue. La direction des para-commandos est la seule à être intervenue réellement jusqu'ici et donc aussi la seule qui dispose d'une véritable expérience du terrain. Elle constitue un interlocuteur d'expérience pour la force aérienne et la marine. Cette lacune ne pourra pas être comblée en un coup de cuillère à pot.

Entre-temps, le ministre a quelque peu tempéré dans la presse l'annonce de la disparition des paras. C'est insuffisant: le ministre ne doit pas toucher aux paras. Pourquoi ne tire-t-il pas les enseignements du passé?

voorbaat al niet logisch lijkt aangezien er twee dezelfde, gemechaniseerde staven zijn, gaat een hele hoop expertise en ervaring verloren. De staf van de brigade para werd al enkele malen operationeel ingezet, de andere staven nog niet. De staf beschikt over enorm veel knowhow voor de inzet van luchttransportmiddelen en over onontbeerlijke informatie, contacten, ervaring en kennis met betrekking tot evacuatieoperaties, voornamelijk in Afrika. De oprichting van enkele speciale celletjes in een van de gemechaniseerde brigades met daarin enkele para's zal de leemte, die ontstaat na het afschaffen van een volledig op elkaar ingespeelde staf, zeker niet invullen.

Mijnheer de minister, intussen las ik in de krant dat u de ontbinding van de para's reeds nuanceert. Die informatie zou gedeeltelijk foutief zijn en de vrees ongegrond.

Mijnheer de minister, wij zijn de mening toegedaan dat men van de para's af moet blijven, omdat de huidige structuur voor hen van levensnoodzakelijk belang is. Zodoende mag niet worden getornd aan de specifiek gerichte taken met een ondersteunende rol. De hervorming ervan zou immers een impact hebben op de operationaliteit en de veiligheid van de eenheid.

Waar zijn de lessen die uit het verleden werden getrokken?

06.02 François-Xavier de Donnea (MR): Monsieur le président, monsieur le ministre, en tant qu'ancien ministre de la Défense nationale et d'autres ministères, je n'ai pas l'habitude de faire la leçon à mes successeurs. J'ai toujours, vous le savez, exercé un très grand devoir de réserve à l'égard des personnes qui m'ont succédé dans des fonctions ministérielles ou autres.

Si j'ai décidé d'intervenir aujourd'hui, c'est parce que je suis, en tant qu'ancien ministre de la Défense mais aussi en tant qu'ancien officier de réserve d'infanterie, profondément inquiet – je dirais même choqué – par les mesures de réorganisation de la brigade para-commando dont on vous propose la réalisation. L'aspect le plus grave de la question est certainement l'intégration – le mot intégration veut bien dire suppression – de l'état-major de cette brigade dans les états-majors des deux autres brigades d'infanterie. Je ne doute en aucun cas de votre bonne foi – je m'empresse de le dire – mais je crois que l'on vous induit gravement en erreur et que l'on va vous faire commettre non seulement une faute technique...

06.03 André Flahaut, ministre: Dois-je croire que l'état-major m'induit en erreur?

06.04 François-Xavier de Donnea (MR): Oui, je le pense. Je pense que tout le monde peut se tromper de bonne foi; je ne fais de procès d'intention à personne.

Monsieur le ministre, vous pouvez peut-être en rire...

06.05 André Flahaut, ministre: Mais, par rapport au débat précédent...

06.06 François-Xavier de Donnea (MR): Vous pouvez prendre ce sujet à la légère, en badinant!

06.02 François-Xavier de Donnea (MR): Als gewezen minister van Landsverdediging en van andere departementen is het niet mijn gewoonte om mijn opvolgers de les te lezen. Ik neem echter wel aanstoot aan de maatregelen met het oog op de reorganisatie van de paracommandbrigade zoals die u werden voorgelegd. Vooral de integratie van de staf van die brigade stuit mij tegen de borst. Volgens mij wordt u misleid.

06.03 Minister André Flahaut: Ik zou misleid worden door de staf?

06.04 François-Xavier de Donnea (MR): Ik vind van wel.

06.07 André Flahaut, ministre: Je pose simplement la question. Il faut que ce soit clair vis-à-vis de l'état-major.

06.08 François-Xavier de Donnea (MR): En tout cas, ceux qui vous ont conseillé cette mesure – que ce soit des gens de l'état-major, de votre cabinet, ce sont certainement des techniciens qui vous ont soufflé l'idée – vous induisent en erreur et vont vous amener à faire – je vous le dis très calmement mais très fermement – non seulement une erreur sur le plan technico-militaire mais également une erreur psychologique à l'égard de la Nation.

Soyons clairs, la nuance peut avoir échappé au départ à certaines personnes. Le fait d'intégrer cet état-major dans une autre entité aurait pu signifier que l'on maintenait l'état-major, qu'il était simplement intégré dans une structure supérieure. Cette option est tout à fait défendable mais ici, il s'agit bien de diluer, d'intégrer mais en diluant l'état-major dans celui des deux autres brigades qui réceptionneraient les deux bataillons.

Le fait de priver ces deux bataillons de leur propre commandement, de leur propre état-major, aura pour effet que les éléments épars de la brigade – je ne vais pas rappeler de quelle façon on va les répartir, vous le savez mieux que moi – perdront rapidement leur unité de vue, la continuité dans leur entraînement spécifique, leur esprit de corps, leur cohésion. Dans un tel scénario, ces unités sont appelées sinon à disparaître formellement, du moins à connaître une attrition relativement lente mais néanmoins réelle.

Priver d'unités d'appui les bataillons para-commandos lorsqu'ils sont en Belgique – c'est-à-dire envoyer ces unités d'appui dans d'autres services – va également réduire l'interopérabilité des bataillons et des unités d'artillerie légère, de reconnaissance, etc. Ce faisant, on ne peut que réduire leur efficacité.

Lorsque des unités ne sont plus habituées à vivre et à travailler ensemble, lorsqu'elles se retrouvent ensemble sur le terrain pour remplir certaines missions, la coordination n'est plus aussi facile que dans le cas d'une vie en commun permanente.

Le fait de disposer d'un quartier général unique pour l'ensemble des para-commandos permet de maintenir et de développer davantage que ne pourrait le faire une structure "intégrée" dans une structure plus large, le know-how d'entraînement; cela permet également de conserver les contacts avec les homologues étrangers. Aucun autre pays n'a supprimé ses unités para-commandos, les Pays-Bas viennent même d'en reconstituer une à grands frais. Le fait d'avoir une identité claire et nette pour nos forces spéciales facilite les contacts, donc les transferts de technologie, de savoir-faire militaire entre cette unité et les autres.

A mon avis, la suppression du quartier général de la brigade diminuera donc l'efficacité et l'opérationnalité de nos forces lorsqu'il s'agira d'effectuer des interventions. D'ailleurs, vous en êtes tellement convaincu vous-même que, très sagement – je ne peux que vous en féliciter –, vous avez décidé de surseoir à cette mesure, tant que nous étions occupés aux opérations que nous menons actuellement en Afrique, pour lesquelles vous avez mon soutien total.

06.08 François-Xavier de Donnea (MR): Door de integratie dreigt de staf helemaal te verwateren. De verspreide elementen van de vroegere brigade zullen hierdoor snel hun samenhang verliezen en die eenheden zullen dan ook gedoemd zijn te verdwijnen. Zonder steuneenheid zal hun werkbaarheid bovendien sterk worden ingeperkt.

Dankzij het behoud van een enkel hoofdkwartier voor alle paracommando's kan de *knowhow* bewaard blijven, kunnen de contacten met de buitenlandse collega's worden onderhouden en kan er dus aan overdracht van technologie worden gedaan. De afschaffing van het hoofdkwartier zal de brigade dus verzwakken. U hebt trouwens beslist de uitspraak over deze maatregel op te schorten zolang de huidige opdracht in Congo duurt.

Ik vraag u dan ook om hierover na te denken. Ik ben niet de enige die dit opmerkt. Neutrale waarnemers houden hetzelfde pleidooi.

In *La Libre Belgique* schrijft een wetenschapper, de heer Henrotin, dat ons leger pas tegen 2015 aan het vooropgestelde beeld zal beantwoorden. Gedurende die 11 jaar zullen we nog paracommando's nodig hebben. De Amerikanen hebben hun luchtlandingsdivisie nooit afgeschaft! Ter zake is meer overleg noodzakelijk en moet worden nagegaan of de para's niet als een volwaardig korps moeten worden behouden, in plaats van ze in het ruimer kader van een brigade te laten opgaan.

Is de minister bereid te luisteren naar de sector en een andere oplossing te overwegen of houdt hij vast aan de maatregel die men

Monsieur le ministre, il n'y a que les imbéciles qui ne changent pas d'avis. Je n'ai jamais cru que vous étiez un imbécile, que du contraire, et je vous demande donc de réfléchir. Personne ne considérera que vous avez reculé ou que vous avez perdu la face si vous revenez sur une décision qui n'est pas sage ni même conforme à ce que vous désirez faire de l'armée. Elle est d'ailleurs en contradiction avec des objectifs extrêmement louables qui figurent en exergue et dans l'introduction de votre plan.

hem vraagt te nemen en waar wellicht te snel werd overgegaan?

Je ne suis pas le seul à le dire. Je peux même comprendre que vous disiez que des officiers qui ont quitté le département depuis un certain temps ne sont plus totalement au fait de certaines évolutions. Il y a du vrai et du faux dans tout cela. Je constate quand même que des observateurs neutres, qui ne sont ni des anciens ministres de la Défense, ni des anciens officiers de la brigade des para-commandos, tiennent un discours analogue.

J'ai lu avec beaucoup d'intérêt dans "La Libre Belgique" un article de M. Henrotin, un chercheur, un scientifique: "Nos forces ne seront, telles que décrites dans le plan du mois de décembre, qu'à l'horizon 2015. Il va donc exister un délai de 11 ans durant lequel nous aurons toujours et immanquablement besoin d'une avant-garde légère, flexible, apte aux combats comme aux missions humanitaires et de maintien de la paix: les paras".

M. Henrotin continue: "Il est significatif dans ce contexte que les Américains n'aient jamais proposé la dissolution de la 82e division aéroportée. S'il est vrai que la brigade des para-commandos n'est jamais intervenue avec toutes ses unités – on préfère projeter un bataillon et des unités de soutien –, peut-être faudrait-il, dans l'intérêt général, procéder à une concertation plus large avec les opérationnels et peut-être conserver la possibilité d'engager nos paras, non comme un appoint dilué dans les deux brigades qui resteraient, mais comme un corps à part entière."

Monsieur le ministre, je ne vous poserai qu'une seule question, car mes collègues vous poseront des questions techniques au sujet de vos intentions, des économies qui seront réalisées, des conséquences pour le personnel, l'efficacité, etc.

Etes-vous prêt, au vu de tous les arguments qui sont avancés, tant au sein de cette Chambre que d'autres cénacles, à vous remettre à l'écoute et à éventuellement envisager une solution alternative par rapport à celle qu'il vous a été conseillé – selon moi un peu précipitamment – de prendre?

06.09 **Theo Kelchtermans** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik sluit mij aan bij de interpellatie. Ik denk dat het Reglement erin voorziet dat men bij een interpellatie een korte bedenking mag toevoegen.

Le **président**: Monsieur Kelchtermans, j'avais l'intention de proposer à la commission de vous entendre à ce sujet durant un temps très limité.

Monsieur Schalck, vous ne voyez pas d'inconvénient à ce que je passe la parole à M. Kelchtermans? Monsieur Kelchtermans, vous avez la parole.

06.10 **Theo Kelchtermans** (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik zal het

zeer kort houden. Bij een interpellatie mag men zich aansluiten.

De **voorzitter**: Natuurlijk, maar er zijn nog anderen ingeschreven. Normaal gebeurt dit aan het einde.

Chers collègues, permettez-moi de vous dire que c'est l'une des premières fois que j'exerce la fonction de président. J'ai demandé un conseil à M. le secrétaire de commission. Cependant, je n'ai pas l'intention de lui faire porter la responsabilité de ma proposition.

Cela étant dit, je propose que M. Kelchtermans intervienne à l'occasion des répliques.

06.11 Daan Schalck (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, voor de bespreking van de problematiek moeten we teruggaan naar het hervormingsplan dat de minister samen met de eerste minister is komen presenteren in de Kamer. Ik moet zeggen dat het mij in vijf jaar als parlements lid nog maar één keer overkomen is dat de eerste minister mee een hervormingsplan of een groot plan voor een bepaald departement is komen presenteren. Ik denk dat het hem ook na aan het hart ligt en dat dat een bewijs is – als dat er al niet zou zijn – dat de hele regering met de eerste minister in de eerste plaats achter de lijnen van het plan staat.

Collega's, tijdens de discussie die we daarover gehad hebben, waren we het er duidelijk met mekaar over eens dat de omvorming van de landcomponent het zwaartepunt was van het bijgewerkte hervormingsplan, dat op dat vlak de grootste stappen moesten worden gedaan en dat het de inzet voor de komende jaren was in welke mate we in staat zouden zijn om de hele landcomponent om te vormen.

Tot nu toe hebben we vrij veel gesproken over de middelen die moeten worden ingezet. Los van die middelen zou ik het toch nog eens willen hebben over het doel. Dat lijkt mij toch nog altijd belangrijker dan de middelen waarmee we dat doel proberen te bereiken. Dat doel was de grotere internationale inzetbaarheid van het leger en de snelheid waarmee dat leger zou kunnen worden ingezet, waarop zowel de eerste minister als de minister van Landsverdediging heel sterk de nadruk gelegd hebben. Nu zien we – dat lijkt mij ook logisch en ik werp zeker niemand een steen – dat de eerste maatregelen die worden voorgesteld, heel wat commotie teweegbrengen. Ik denk dat die commotie niet zo onlogisch is wanneer we ervan uitgaan dat de noodzaak blijft een aantal troepen heel snel te kunnen inzetten. Ik denk dat we ons ervan bewust zijn dat we niet alleen de internationale inzetbaarheid moeten verhogen, maar dat in een aantal situaties een aantal onderdelen van de Belgische krijgsmacht heel snel voor buitenlandse opdrachten zullen moeten worden ingezet. Die snelle inzet is niet altijd lang op voorhand te plannen.

Daarnaast is het mijn overtuiging dat we ook steeds meer naar specialisatie kunnen gaan en dat een groot aantal van die specialiteiten ook meer in het buitenland zou moeten kunnen worden ingezet. Ik denk ook aan de communicatie en de logistiek. Die zullen wellicht minder snel projecteerbaar zijn, maar die zouden meer dan vandaag moeten kunnen worden ingeschakeld in de internationale rol die België zou willen spelen.

Ik denk dat daar het spanningsveld zit van de problematiek waar wij vandaag mee bezig zijn: de vraag in welke mate wij meer troepen

06.11 Daan Schalck (sp.a-spirit): Le plan de réforme général a pour but de permettre à l'armée de mobiliser ses troupes plus rapidement, notamment dans le contexte international. La réforme de la composante terrestre en est l'élément le plus important. Les premières mesures concrètes ont suscité l'étonnement. La question est de savoir comment mettre en œuvre cette mobilisation accélérée. Elle nécessite des aménagements au niveau de la formation, de l'entraînement et du matériel de la composante terrestre. Je pense qu'un niveau de spécialisation accru est également souhaitable.

Comment fera-t-on pour adapter la structure organisationnelle et la formation à la nécessité d'un déploiement rapide en cas d'urgence?

Où sera dispensée la formation spéciale des para-commandos?

Quel type de missions leur seront attribuées?

Comment veillera-t-on à maintenir à jour leurs connaissances et leur expérience?

sneller internationaal kunnen inzetten en in welke mate wij de knowhow van de troepen in het Belgische leger die vandaag al in staat zijn om snel naar het buitenland te gaan kunnen behouden. Mijn vragen zullen veel meer in die richting gaan. Het is mijn bezorgdheid dat de Belgische landcomponent zich meer zou kunnen aanpassen door opleiding, training en uitrusting aan die snellere inzetbaarheid dan vandaag het geval is als dit ook bij de paracommando's het geval zou zijn.

Mijnheer de minister, ik denk dat wij het met elkaar eens zijn dat de hele geopolitieke toestand in de wereld tweemaal snel is veranderd, namelijk na de tegenstelling Oost-West die grotendeels is weggefallen en ook na de aanslagen van 11 september. Niemand kan echter zeggen of de geopolitieke situatie de volgende jaren opnieuw en even snel zal wijzigen. Dat zal ook een effect hebben op de rol die wij vandaag in Bosnië, in Afghanistan en nu ook in Afrika vervullen. Ik denk dat wij ons daarvan bewust moeten zijn. De situatie van vandaag is zeker niet de situatie van de toekomst op geopolitiek vlak.

Met mijn vragen vandaag heb ik niet de pretentie om mij in te laten met de organisatie om die doelstellingen te verwezenlijken, maar ik heb wel de grote bezorgdheid om de doelstellingen, die u en de eerste minister in de commissie zijn komen uitleggen en ons daarvan zelfs de primeur hebben gegeven, in de toekomst ook bewaarheid kunnen blijven.

Vandaar mijn specifieke vragen. Ten eerste, hoe kan de opleiding en ook de organisatiestructuur in de toekomst voldoende worden gegarandeerd zodat wij snel inzetbaar zijn bij noodsituaties? Ten tweede, waar zullen de opleidingen en de specifieke commandotroepen worden ondergebracht en kan daar de snelle inzetbaarheid gegarandeerd blijven als het nodig is? Ten derde, in welke specifieke opdrachten voorziet u in de komende jaren voor die snel inzetbare troepen? Ten vierde, hoe gaan wij er in een nieuwe organisatie voor zorgen dat de ervaring die de afgelopen jaren en zelfs decennia is opgedaan om de snelle inzetbaarheid en die lichtere troepen te blijven garanderen zeker niet verloren zal gaan? Dat er in de landcomponent inzake inzetbaarheid grote stappen voorwaarts moeten worden gezet, daarover zijn wij het eens, maar hoe garanderen wij dat de ervaring die aanwezig is bij bepaalde delen niet verloren zal gaan?

06.12 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit mij aan met wat de voorgaande sprekers al naar voren hebben gebracht, met name onze gedeelde bezorgdheid omtrent het hoofdkwartier van de brigade paracommando.

Ik wijs erop dat tijdens het debat over het stuurplan, dat plaats had op 17 december van vorig jaar, ik verklaarde - en ik blijf erbij - dat het nieuwe structuurplan een zeer goed plan is en dat het tegemoetkomt aan de verwachtingen die vanuit onze fractie en onze partij reeds jaren geleden werd geuit, te weten een grotere integratie van vooral bevelstructuren en structuren bovenaan, alsook meer accenten leggen op de operationaliteit met een sneller, kleiner en efficiënter leger.

Tijdens dat debat heb ik ook uitdrukkelijk gezegd - ik verwijs trouwens

06.12 Stef Goris (VLD): Je partage l'inquiétude générale concernant le sort des paracommandos. Le plan directeur général de l'armée est excellent. Je soutiens les efforts pour une meilleure intégration de la structure de commandement et je salue l'attention portée à la mobilisation rapide.

A ce propos, il faut d'emblée préciser que le fait d'héberger le quartier général des paracommandos dans d'autres

naar pagina 19 van het verslag opgesteld door collega Kelchtermans - aan de minister dat het niet zonder risico is om de paracommandbrigade hun hoofdkwartier af te nemen en met andere woorden de drie gevechtsmodules van de brigade onder te brengen onder de andere brigadestaven. Ik zei toen letterlijk: "Die vraag is belangrijk gelet op de noodzaak om de verschillen tussen eenheden te overbruggen, maar er dient ook rekening te worden gehouden met bepaalde gevoeligheden indien op het terrein bevelen moeten worden gegeven. Samenwerking in vertrouwen door bijvoorbeeld samen opleiding te krijgen" – het werd hier vandaag trouwens ook herhaald – "is van essentieel belang en moet verzekerd blijven door een gewaarborgde vertegenwoordiging van het korps paracommando's in de bevelstructuren". De minister heeft toen geantwoord – ik verwijs naar pagina 45 van het verslag: "Le quartier-général sera intégré aux deux états-major généraux maintenus au niveau des brigades".

De vraag is natuurlijk wat deze operatie inhoudt. Dat is ook wat de heer de Donnea naar voren schoof. Integratie kan perfect betekenen dat wanneer een paracommando-officier op de dienst Personeel zit van de brigade te Leopoldsborg, dat de para's aanwezig zijn in de brigade. Natuurlijk komt dat niet tegemoet aan de vrees die ik naar voren wil brengen en de bekommernis van velen, te weten dat de specificiteit van de opdracht van de brigade paracommando, een opdracht waarin zij zich de voorbije decennia bekwaamd hebben, zo specifiek is dat het nodig is dat de mensen die hen getraind en opgeleid hebben en die voor een groot stuk de cultuur waarnaar collega de Donnea verwees met zich meedragen als een rode draad – zonder hier te verwijzen naar de rode muts – door de bevelstructuur zouden blijven lopen.

Er zijn andere oplossingen mogelijk dan deze die thans voorliggen. Ik meen zelfs dat dit met een kleine correctie op te lossen valt. Dat vraagt geen grote omwenteling in het plan, waarvan ik nogmaals benadruk dat ik het een zeer goed plan vind. Ik heb dat toen gezegd en ik herhaal het vandaag. Met een kleine correctie – en waarom zou men die niet durven doorvoeren – is dit volgens mij op te lossen. Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben zoals u weet nog een paar maanden de tijd alvorens de implementatie van dit toch wel belangrijke plan compleet zal zijn. Dat geeft de minister ook de tijd om samen met de regering en zijn staf eventueel die kleine bijsturing door te voeren.

Waarover gaat het precies? Ik neem nu de verzameltabel van januari 2003. Het gaat over 2.181 para's. Ongeveer 2.200 paracommando's zijn thans opgenomen in de tabel. Er zijn er iets minder die in de slagorde staan. Volgens de verzameltabel gaat het in het hoofdkwartier over welgeteld 134 manschappen. Volgens de laatste inlichtingen die ik kon verkrijgen zouden het er vandaag 113 zijn. Het gaat dus over 113 militairen. Op een totale krijgsmacht van 40.000 militaire spreken we hier over 100 mensen. Daar gaat het over. We weten zeker dat zelfs die 100 niet allemaal moeten blijven. Men kan perfect evolueren naar een kleinere staf van het niveau van een regimentsstaf, met 50 à 70 manschappen. Dat zou perfect kunnen, al was het maar om voornamelijk twee dingen te garanderen, namelijk de training die gemeenschappelijk moet blijven en de operaties.

Wanneer het gaat om operaties, is het van enorm groot belang dat mensen van het hoofdkwartier van de brigade paracommando de

brigades ne se fera pas sans risque. Il faut tenir compte des sensibilités sur le terrain. Les para-commandos doivent disposer d'une représentation garantie et réelle au sein de la structure de commandement. Le ministre a certifié précédemment qu'il en serait ainsi. Mais quelles garanties avons-nous?

La mission des para-commandos est très spécifique. A tous les niveaux de la structure de commandement, il faut des gens qui adhèrent à cette culture particulière. Il existe d'autres solutions que celles proposées par le ministre. Elles ne requièrent qu'une légère adaptation des plans. Il est encore temps.

Actuellement, les para-commandos sont environ 2 200. Au quartier général, les effectifs comptent 113 personnes. Ils ne doivent pas tous être maintenus mais il convient de leur laisser le soin d'entraîner les para-commandos et d'organiser les opérations. Le personnel du quartier général est celui qui connaît le mieux les para-commandos. Il doit être représenté au sein du commandement, pour que ce dernier ait un lien direct avec les para-commandos. D'ailleurs, l'Etat-major des para-commandos est d'ores et déjà en mesure d'intervenir rapidement en cas d'urgence.

Le seul Etat-major projectable de l'armée belge est précisément celui-ci. Sa suppression aura des répercussions sur la projectabilité et la rapidité d'intervention au niveau des Etats-majors. La brigade para-commando s'est forgé une bonne réputation en Afrique. En outre, le SACEUR recherche également des partenaires pour ce continent étant donné le regain d'intérêt manifesté par l'OTAN pour l'Afrique centrale.

Le plan est rationnel, mais qu'en sera-t-il dans la pratique?

doorstroming van de bevelvoering en de lijn kunnen doortrekken tot in Evere, zoals vandaag het geval is in Kisangani. Het is niet zomaar dat kolonel Martin vandaag zelf ter plaatse is. Dat gebeurde trouwens ook op vraag en aanraden van andere collega's van de Landmacht. Zij weten bijzonder goed wat de bekwaamheden en de bijzondere skills zijn van onze para's en weten ook waarom zij kolonel Martin meesturen.

Hoe zal dat in de toekomst zijn? Wat zal er in de toekomst gebeuren indien het hoofdkwartier wordt afgeschaft? Het gaat nota bene over een staf die projecteerbaar is. Daar gaat het toch om. Wij zijn immers voorstander van snelle, efficiënte, onmiddellijk projecteerbare eenheden. De enige onmiddellijk projecteerbare staf in de Belgische krijgsmacht vandaag is precies deze staf. Dat maakt voor mij de zaak zo moeilijk begrijpbaar, omdat wij juist deze mensen uit elkaar zouden halen en verdelen over verschillende staven. Wie weet waar ze zullen belanden. Het zal het niveau van de staven op het vlak van projecteerbaarheid en snelle interventie alleszins niet doen toenemen.

Collega's, ik wil niet alle elementen van de Afrika-politiek aanhalen die al door enkele collega's naar voren werden gebracht. Ik wil het toch nog even herhalen. U weet allemaal welke ijzersterke reputatie onze krijgsmacht in het algemeen, maar zeker de brigade paracommando, heeft opgebouwd in Afrika. U weet dat ook Saceur, de Supreme Allied Commander Europe van de NAVO, getuigt van een verhoogde interesse van de NAVO – en trouwens ook van de Verenigde Staten – in Afrika. Zij zoeken naar geprivilegieerde partners. België is altijd een van die partners geweest, zeker wanneer het gaat over de problemen die vandaag in Centraal-Afrika rijzen. Deze knowhow wordt bijzonder gewaardeerd. We mogen die vandaag zeker niet wegrationaliseren.

Er zit inderdaad een ratio in het plan. De ratio is dat alle staven worden opgedoekt en alles met elkaar wordt geassimileerd. Op rationele manier is daarvoor ergens iets te zeggen. We moeten echter ook goed nadenken over wat het in de praktijk betekent. Wat betekent het op het terrein? Wat betekent het, wanneer er bevelen moeten worden gegeven en uitgevoerd door mensen die op het terrein, vaak in Zwart-Afrika, in de problemen zitten? Ik ben zelf een gewezen lid van de Rwanda-commissie. We weten hoe soms op korte tijd – zelfs op enkele minuten tijd – situaties kunnen kantelen. Het is van groot belang dat de lijnen op een betrouwbare manier worden doorgetrokken.

Ik sluit mij volmondig aan bij wat de heer de Donnea zei over de oorspronkelijke reden voor de inhoud van het plan. Zoals de heer de Donnea ben ik zelf ook reserveofficier. Ik was niet ingedeeld bij de infanterie, maar bij de cavalerie. Dat heeft echter geen belang. Ik was ook ingedeeld bij de landcomponent. Het voordeel van destijds de dienstplicht in deze functie te hebben volbracht, is dat men gedurende jaren in de cultuur van de landmacht – zoals dat toen heette – wordt ondergedompeld. Men wordt ondergedompeld in de cultuur van wat para's en leden van de landmacht zijn en hoe zij onder elkaar functioneren.

Wat nu in het plan staat, verrast mij niet. Het werd toen reeds – ik spreek over 1985 – aangekondigd. Het hing toen al als een wolk boven de betekenis van de landmacht. Vandaag zijn de para's inderdaad ondervetegenwoordigd op het niveau van de generale staf.

Qu'advieendra-t-il lorsque, sur le terrain, en Afrique, des ordres devront être donnés par des personnes qui sont souvent en difficulté?

Les projets aujourd'hui couchés sur le papier étaient déjà annoncés à l'époque où j'accomplissais mon service militaire. Les paras sont sous-représentés au niveau de l'Etat-major général parce qu'ils ne disposent pas de général. Selon mes indications, d'autres officiers supérieurs de la composante terrestre ont délibérément fourni des informations incorrectes au ministre. En tant qu'hommes politiques, il nous appartient d'intervenir et d'attirer l'attention du ministre pour qu'il puisse encore rectifier la situation.

Comment le ministre conçoit-il l'intégration du quartier général de la brigade para-commando dans la nouvelle structure?

Comment envisage-t-il le déroulement des missions telles que l'*initial entry*?

Je lui demande d'adapter le plan.

La répartition du quartier général entre la première et la septième brigade et le commando opérationnel aura pour conséquence que davantage d'effectifs encore seront probablement affectés à cette structure et qu'aucune économie de personnel ne pourra être réalisée. Selon certains modèles, la brigade pourrait continuer à fonctionner sans avoir besoin d'effectifs supplémentaires et sans surcoût.

Dat is zo. Zij hebben vandaag geen generaal. Ik heb heel sterke aanwijzingen – ik zal uiteraard geen namen noemen, zeker niet in een openbare commissie – dat een aantal andere hoofdofficieren van de landcomponent – ik heb het niet over de CHOD, die trouwens een lid van de luchtmacht is, maar wel over mensen binnen de landcomponent zelf – bewust de minister verkeerd hebben geadviseerd. Zij hebben bewust de minister van Landsverdediging, de eerste minister, de hele regering en ook de commissie verkeerd geadviseerd.

Het is aan ons, politici, om, wanneer zoiets gebeurt, in te grijpen, de minister erop attent te maken en hem te vragen om een en ander nog recht te zetten. Dat kan nog. Ik zou vragen dat hij dit in overweging neemt. Mijnheer de minister, ik vraag u om ons minstens een antwoord te geven op de vraag hoe u de zaken precies ziet en hoe u de integratie van het hoofdkwartier brigade paracommando in de nieuwe structuur ziet gebeuren.

Hoe zullen de taken vervuld worden? Ik denk daarbij aan initial entry, toch heel belangrijk wanneer het gaat over onmiddellijke evacuatieopdrachten. Hoe zal de eerste entree van lichte troepen gebeuren? Hoe zal die sturing gebeuren? Ik ben benieuwd naar uw antwoord, maar ik doe een bijzondere en heel sterke oproep aan de minister om niet zonder meer te stellen dat het plan er is en blijft en dat er geen letter aan wordt veranderd. Ik vraag om minstens na te gaan of het mogelijk is om dit met een kleine wijziging – het gaat ocharme over 50 mensen op 40.000 – toch nog op te lossen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, ik wil er ten slotte nog aan toevoegen dat men door het verspreiden van het hoofdkwartier naar het hoofdkwartier van de 1ste en de 7de brigade, respectievelijk in Leopoldsborg en Marche-en-Famenne, en ook een deel naar het operationeel commando van de landmacht, waarschijnlijk meer mensen zal hebben in die structuur. Op het vlak van personeelsbesparing is dit geen oplossing. Er bestaan modellen en structuren waarbij die brigade qua training en operaties perfect zelf zou kunnen blijven functioneren, zonder dat er meer mensen moeten worden aangeworven en zonder dat het meer zal kosten. Het zal misschien minder kosten en er zullen misschien minder mensen voor in de plaats moeten worden gesteld.

06.13 Raymond Langendries (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, je serai bref, je pense que l'intervention de M. de Donnea, ancien ministre de la Défense nationale, reprend un certain nombre d'arguments que je comptais développer aussi. D'autres collègues en ont fait de même. Nous avons été, comme tous les représentants des groupes parlementaires de cette commission, inondés d'un certain nombre de courriers et d'un certain nombre d'éléments visant à attirer notre attention sur la problématique de la brigade para-commando.

Je voudrais d'abord rappeler que tout cela se base sur un plan directeur qui a été présenté le 3 décembre 2003 et qui prévoyait de rendre les forces armées belges mieux équipées, plus flexibles et plus rapidement projetables. La réorganisation de la composante terre optait pour une capacité médiane incluant une capacité légère.

Plus spécifiquement, cette nouvelle structure de la composante

06.13 Raymond Langendries (cdH): Verwijzend naar het op 3 december 2003 voorgesteld stuurplan van defensie voorziet de reorganisatie van de "landcomponent" in nog slechts één niet-projecteerbare staf. De projecteerbare mediane capaciteiten worden teruggebracht tot 24 modules.

De voormalige bevelhebber van de paracommandobrigade, generaal-majoor Van De Weghe, stelt vast dat de brigade zal uiteenvallen en dat de afschaffing van het hoofdkwartier zware gevolgen zal

terrestre ne prévoit plus qu'un seul état-major non projetable. Les capacités médianes projetables sont réduites et découpées en 24 modules. Ces modules risquent de s'apparenter, comme le soulignait dans "La Libre Belgique" du 28 janvier le lieutenant-général Briquemont, davantage à des éléments d'ONG humanitaires qu'à des unités militaires.

Plus particulièrement, je pense qu'il faut relever ce que l'ancien commandant de la brigade para, le général-major Van De Weghe, constatait dans "La Libre Belgique" du 4 février dernier...

hebben.

06.14 André Flahaut, ministre: Commandant en retraite!

06.14 Minister **André Flahaut**: Hij is met pensioen!

06.15 Raymond Langendries (cdH): Oui, en retraite. Tous les gens qui sont en retraite ne sont pas nécessairement dépourvus de bon sens. Je pense que lorsque nous serons en retraite, vous-même comme parlementaire, vous serez sans doute encore considéré comme quelqu'un qui peut faire des déclarations.

06.15 **Raymond Langendries** (cdH): Dat is niet in strijd met het gezond verstand!

06.16 André Flahaut, ministre: Je les ferai pendant que je serai en activité; après, je me tairai!

06.17 Raymond Langendries (cdH): J'en prends acte, cela va nous faire du bien!

06.18 André Flahaut, ministre: Ce n'est pas pour tout de suite!

06.19 Raymond Langendries (cdH): Je m'en doute, ce n'est pas encore pour demain.

06.20 André Flahaut, ministre: Il y aura encore des élections d'ici là.

06.21 Raymond Langendries (cdH): Il y a des élections partout, monsieur le ministre.

06.22 André Flahaut, ministre: Je vais finir par croire que vous allez passer aussi au MR.

06.23 Raymond Langendries (cdH): Vous voulez des scoops?

06.23 **Raymond Langendries** (cdH): Het oorspronkelijk strategisch plan dat op 12 mei 2000 werd voorgesteld, voorzag trouwens in een omvorming van de paracommandbrigade tot een lichte brigade in een eerste fase en tot een luchtmobiele brigade in 2015.

Ceci ne m'empêche pas d'attirer votre attention sur la problématique de la dilution de la brigade para qui a été évoquée par un certain nombre de personnalités, même si elles sont à la retraite. Je pense qu'il faut que nous puissions avoir des réponses sur le phénomène de la suppression du quartier-général de la brigade qui s'accompagnerait – ce sont des questions précises – de l'amputation des véhicules blindés légers sur roues aérotransportables, les Pandur, ainsi que des pelotons éclaireurs et des pelotons mortiers, du passage de la batterie d'artillerie para sous le commandement d'un bataillon d'artillerie au sein de la première brigade à Léopoldsborg, du passage de l'escadron de reconnaissance au sein de la première brigade et de la dépendance directe du centre d'entraînement para de Schaffen et du centre d'entraînement commando de Marche-les-Dames à l'état-major à Evere.

De paracommandbrigade heeft haar doeltreffendheid al lang bewezen, vooral eerst in Congo en nadien in Zaire. Bent u bereid dat plan te herzien en de paracommandbrigade opnieuw haar rechtmatige plaats toe te kennen?

Si c'est la réalité, nous devons bien constater qu'il s'agit alors d'une

véritable dilution des unités de la brigade au sein de la nouvelle composante terre des Forces armées. Puis-je rappeler que le plan stratégique original pour la modernisation de l'armée belge 2000-2015 qui avait été présenté le 12 mai 2000, qui a pu voir son évolution à partir du 3 décembre dernier, prévoyait, quant à lui, la transformation de la brigade para en brigade légère puis aéromobile en 2015, et ce à 100%?

Le projet maintenait le degré d'équipement – 54 Pandur – et l'améliorait avec l'acquisition projetée de 100 jeeps blindées. Nous sommes loin de tout cela aujourd'hui.

Si l'on considère, d'une part, les nombreuses missions opérées par cette brigade depuis sa constitution et, d'autre part, la volonté du gouvernement de rendre nos unités plus opérationnelles, cette décision est incompréhensible, sachant que la brigade des paras a, depuis longtemps, prouvé sa capacité de réaction rapide en de nombreuses circonstances imprévues, en particulier au Congo, d'abord, et au Zaïre, ensuite. Nous risquons ainsi de nous priver d'un moyen d'intervention efficace en Afrique centrale, à un moment où l'actuel gouvernement souhaite y mener une grande politique de préparation et d'assistance.

La seule question que je puisse poser est celle que l'ancien ministre de la Défense nationale a posée. Acceptez-vous de revoir ce plan pour rendre à la brigade para-commando l'efficacité qui doit être la sienne dans les circonstances que nous connaissons?

06.24 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, er zijn hier al zoveel vragen gesteld dat ik mij ga beperken tot een aantal concrete vragen. Wat mij toch van het hart moet is dat elke hervorming - bij Defensie, bij Ambtenarenzaken of bij de politie – altijd angst en vrees opwekt. Ik heb nooit iets anders gezien. Men vraagt zich af of men zal kunnen behouden wat men heeft, of men zijn positie zal kunnen behouden, of men niet te veel zal moeten wijzigen, of men niet te veel zal moeten afstaan van de gunsten of gewoonten die men heeft. Soms zijn het immers geen gunsten, maar zijn het gewoon gewoonten.

Ik hoor hier heel veel oproepen om het plan te veranderen. Ik spreek mij daarover niet uit. Ik heb een aantal bekommernissen. Ik heb de serie 'Het leven zoals het is' op VTM gevolgd. Men liet daar de opleidingen van onder andere de para's zien. In die serie kwam het beeld van de jonge knappe gasten die op training gaan en die heel veel afzien aan bod. Men voelt daar heel duidelijk dat para zijn inderdaad een manier van leven is. Dat staat vandaag ook ergens in een krant. Men wordt niet para door een muts op te zetten. Het is een manier van leven, een manier van zijn.

Daar zit het probleem. Men heeft voornamelijk angst dat men dit moet laten varen. Ze weten niet goed wat er met hen gaat gebeuren. Ik heb veel contacten gehad met de para's. Zij worstelen met een aantal terechte vragen. Ze hebben terechte angsten. We moeten het debat hier in de commissie sereen voeren en we moeten van de minister de antwoorden op die vragen krijgen.

Mijnheer de minister, ten eerste, de huidige brigadestaf paracommando wordt afgeschaft. Dat is voor iedereen duidelijk.

06.24 Hilde Vautmans (VLD): Toute réforme fait peur car ceux qu'elle concernera se demandent s'ils pourront conserver leurs privilèges ou leurs habitudes. Etre para-commando, c'est un mode de vie et, par conséquent, on peut comprendre que les paras craignent de devoir y renoncer. Il ne fait pourtant aucun doute que la brigade para-commando telle qu'elle existe actuellement sera supprimée.

Mais cela signifie-t-il pour autant la fin de la capacité opérationnelle para-commando?

Cette suppression impliquera-t-elle une économie de matériel, de personnel ou d'infrastructure?

Si la formation et l'entraînement des para-commandos ne relèvent plus d'une seule direction, comment pourra-t-on maintenir les normes élevées qui sont en vigueur aujourd'hui?

Comment garantira-t-on la

Betekent dit ook het einde van de operationele capaciteit paracommando? Zal bijvoorbeeld het paracommandowapen verdwijnen? U zegt reeds neen. In welke garanties worden er voorzien om dit te voorkomen?

représentation des unités paracommando au sein du commandement de la force terrestre?

Ten tweede, heeft de afschaffing van de brigadestaf paracommando een besparing tot gevolg op het vlak van het personeel, het materieel en de infrastructuur?

Sous les ordres de qui seront placées les unités?

Ten derde, hoe kan men erin slagen om de specifieke vorming van de paracommando's en de training van hun eenheden, die niet meer onder één chef vallen, conform te houden en ervoor te zorgen dat de hoge normen die nu worden gehanteerd, die nu worden behaald behouden blijven?

Comment parviendra-t-on à préserver les connaissances et les aptitudes qu'ont accumulées les unités paracommando?

Ten vierde, hoe worden de paracommando's vertegenwoordigd op het niveau COMOPS/Land? Zal er een specifieke cel zijn die over de nodige kennis beschikt en die voldoende representatief is om de taken die nu worden gecoördineerd door de staf paracommando over te nemen? Dat is een heel cruciale vraag. Daar zit het antwoord op alle andere vragen die hier vandaag gesteld zijn. Hoe moet ik mij dat voorstellen? Onder wiens bevel komen de paracommando-eenheden nu te staan? Kan u garanderen dat de kennis en de vaardigheden van de paracommandostaf – het moet toch gezegd worden dat dit de enige staf is die ons land ooit operationeel heeft ingezet na de Tweede Wereldoorlog – ook effectief zou kunnen worden overgenomen door de twee resterende staven die tot op heden nog geen operationele inzet hebben gekend en die eigenlijk nooit werden gevraagd om snel inzetbaar te zijn.

06.25 Theo Kelchtermans (CD&V): Mijnheer de voorzitter, het is normaal dat ik na een interpellatie, volgens het Reglement, heel kort iets mag zeggen. Dat zal zeer kort zijn. Bij een interpellatie mag ik mij aansluiten, normaal gezien.

Le **président**: Conformément au Règlement, étant donné que M. Kelchtermans n'était pas inscrit dans les intervenants, il est bien précisé que...

06.26 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, volgens het Reglement hebt u gelijk. Maar ik wil erop wijzen dat wij in onze commissie een stilzwijgende overeenkomst hebben dat het wel mogelijk is. De mogelijkheid wordt zelfs gegeven om zich aan te sluiten bij een vraag, als het maar werkelijk bij het onderwerp hoort. Ik zou die goede geest van samenwerking niet verbod willen zien door uw beroep op het Reglement.

Le **président**: Mon souci, monsieur Sevenhans, est de faire en sorte que la réunion de commission se déroule dans le meilleur climat possible.

Je constate qu'il n'y a pas d'unanimité au sein de la commission, pour permettre à M. Kelchtermans d'intervenir dans le cadre des questions et interpellations figurant à l'ordre du jour. Je propose donc de passer immédiatement la parole à M. le ministre pour sa réponse. M. Kelchtermans aura ensuite l'occasion d'intervenir dans le cadre des répliques.

Je signale également que M. Langendries a dû nous quitter. Il aurait souhaité entendre la réponse du ministre, mais il devait se rendre à la Conférence des présidents.

06.27 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, mesdames,

06.27 Minister **André Flahaut**: Ik

messieurs, on a beaucoup entendu parler de la brigade des para-commandos. Vous conviendrez que je me dois d'avoir une vision globale. Il n'y a pas que les para-commandos au sein de la Défense belge. Si j'étais militaire non para-commando, je serais choqué et même vexé par certains propos qui ont été tenus ici, notamment quand j'entends dire que les para-commandos sont les seules unités à avoir été mises en opération depuis la Seconde Guerre Mondiale. Ce n'est pas du tout vrai: des chasseurs ardennais, des cyclistes, des artilleurs... Ce qui fait la différence avec le département de la Défense tel que vous l'avez connu, monsieur de Donnea, c'est que, aujourd'hui, le monde a changé, ce qui implique qu'on doive mettre en opération beaucoup plus de monde que les seuls para-commandos.

06.28 François-Xavier de Donnea (MR): Je ne veux pas que vous insiniez que je n'ai pas de vision globale, que je ne me suis pas renseigné depuis mon départ. Je n'ai pas fait de procès d'intention et je n'accepte pas que vous ameniez le débat sur ce terrain-là, ni par rapport à moi, ni par rapport à d'anciens officiers. Je n'accepte pas cette façon de balayer les arguments contraires.

06.29 André Flahaut, ministre: Et moi, monsieur de Donnea, je n'accepte pas que l'on ne considère pas les autres militaires. Je suis responsable de 40 000 types et pas des seules brigades de para-commandos.

06.30 François-Xavier de Donnea (MR): Ai-je incriminé les autres militaires? Je n'ai rien dit que du positif à leur égard!

06.31 André Flahaut, ministre: D'autres militaires ont été mis en opération et je demande qu'on le signale aussi et qu'on reconnaisse qu'ils sont aussi compétents pour partir.

Parmi les autres éléments, il y a le plan. Il a été réfléchi et préparé par des spécialistes. Je demanderai à ces "imbéciles" s'ils veulent changer d'avis. J'ai l'habitude de la concertation avec eux et je n'ai pas la prétention de connaître tous les modes de fonctionnement du département de la Défense, ni pour la mise en opération ni pour les responsabilités. Les officiers, les sous-officiers et les gens qui travaillent quotidiennement sur ce plan sont les personnes compétentes pour prendre les décisions. Les propositions qui ont été présentées au gouvernement et au Parlement découlent d'une longue réflexion qui s'inscrit dans un long processus de transformation de la Défense, imposée non seulement par l'évolution récente mais aussi par des événements dramatiques comme ceux du 11 septembre.

Bien entendu, nous n'avons pas la prétention d'avoir écrit la Bible. Nous allons simplement vérifier la faisabilité du plan. Je ne peux pas accepter que l'on procède à des raccourcis en disant qu'on va supprimer les para-commandos. Ce n'est pas vrai! Le but de la restructuration globale de la Défense a été de la doter d'une structure unique et transversale, de lutter contre les cloisonnements, contre des doubles ou des triples emplois, ce qui provoque des pertes d'argent et d'efficacité terribles. On a mis en place cette structure unique avec l'appui du Parlement au début 2002. Fin 2002, on a constaté des économies en termes de fonctionnement, que l'on a pu réinjecter dans des investissements. Auparavant, sur cent francs à dépenser,

moet trachten een allesomvattende visie te ontwikkelen.

Mocht ik militair zijn maar geen paracommando, zou ik aanstoot nemen aan sommige van de verklaringen die hier werden afgelegd volgens welke enkel de paracommandobrigade sinds de oorlog aan operaties in het buitenland heeft deelgenomen. Dat is onjuist. De wereld is veranderd, mijnheer de Donnea.

06.28 François-Xavier de Donnea (MR): Ik aanvaard niet dat men zegt dat ik geen allesomvattende visie heb en dat het debat op die toon wordt gevoerd.

06.29 Minister André Flahaut: En ik aanvaard niet dat men de overige militairen met de vinger wijst.

06.31 Minister André Flahaut, ministre: Het plan werd door specialisten voorbereid. Ik zal die "idioten" vragen of zij bereid zijn hun mening te herzien. Aangezien ik niet pretendeer een expert te zijn inzake Defensie, heb ik de gewoonte met hen te overleggen.

Ik aanvaard evenmin dat men de zaken te simplistisch voorstelt en beweert dat men de paracommandobrigade eenvoudigweg zal afschaffen.

Met de hervorming van Landsverdediging wil men komen tot een machtenoverschrijdende eenheidsstructuur. Op die wijze voorkomt men dubbel gebruik en kan men veel besparen. Trouwens, meerdere landen willen ons voorbeeld volgen.

Door de hervorming kon ook de projecteerbaarheid worden verhoogd. Ze is van 40 naar 68 percent gestegen. Door een

on parvenait à en dépenser 68. En 2002, avec la structure unique, on en a dépensé 92.

Si ce n'est pas un bon objectif que de vouloir diminuer les frais de fonctionnement afin de récupérer pour les investissements, et donc avoir un meilleur matériel de protection, je n'y comprends plus rien.

On a donc mis en place cette structure unique. Elle a produit ses effets. Si vous lisez les plans de réformes d'autres pays aujourd'hui – M. de Donnea a fait référence tout à l'heure aux Pays-Bas –, ceux-ci s'inspirent largement de la réforme que nous avons mise en œuvre en Belgique. Quand je rencontre le chef militaire de l'OTAN et que je lui présente la façon dont nous travaillons, il dit, devant témoins, que la réforme belge va dans le sens d'une plus grande inter-opérabilité.

L'objectif poursuivi est aussi de projeter un maximum de monde. Avec la réforme telle qu'elle est prévue, avec la poursuite de la transformation de la Défense, nous allons passer de 40% de "projetabilité" de notre Défense à 68%. Cela implique que l'on travaille plus au niveau de la composante terre. Il s'agit de toute la philosophie du plan.

Le but de la restructuration est de réduire les échelons de commandement et de créer des échelons polyvalents, capables de gérer tous les types d'opérations, y compris les opérations aéromobiles. Il est vrai que lorsque la structure unique a été mise en place, les bleus – je parle des forces aériennes – ne voyaient peut-être pas d'un bon œil que la direction des ressources humaines se retrouve dans les mains d'un civil, que les kakis n'appréciaient pas trop que le responsable des ressources matérielles soit un bleu, que telle direction soit occupée par un marin alors que cela peut valoir pour l'ensemble des opérations.

J'ai parlé tout à l'heure du général Seghers. Il a été très longtemps responsable du centre Obs. C'était un bleu qui dirigeait l'ensemble des opérations à l'extérieur, qui impliquaient à la fois des frégates, des C-130, des F-16, ainsi que des gens de la force terrestre au niveau du Kosovo. Cela s'est-il mal passé pour autant? Non! Nous avons fait notre boulot partout où on nous l'a demandé depuis un grand nombre d'années, sans que cela pose le moindre problème et sans que cela ait un rapport avec la couleur de l'uniforme de celui qui dirige les opérations!

Aujourd'hui, le chef de la Défense est un bleu. Il est vrai qu'au début, les kakis ne voyaient pas cela d'un bon œil et auraient préféré que ce soit quelqu'un de chez eux, après un marin. Les francophones auraient sans doute souhaité que ce soit un francophone. Aujourd'hui, il s'agit d'un bleu néerlandophone. Cela se passe admirablement bien. Il a aussi cette vision de gestion transversale.

Madame Vautmans, la décision n'a pas été prise pour des raisons d'économie mais pour permettre la plus grande interopérabilité, le but étant d'envoyer un maximum d'hommes dans le cadre de certains types d'opérations et pour répondre aux attentes de la communauté internationale.

La réorganisation sera terminée pour fin juin 2004. Quelles sont les conséquences? On a dit qu'il y avait plus de 2.000 para-commandos.

vereenvoudiging van de commandostructuur beschikt men thans over polyvalente bevelniveaus die alle soorten operaties kunnen leiden.

Het klopt dat de verschillende onderdelen in het begin niet opgetogen waren over deze hervorming, maar de resultaten van de allesomvattende benadering zijn er.

De beslissing betreffende de para's werd niet om economische redenen genomen, maar om een maximale interoperabiliteit te garanderen. Deze hervorming die in juni 2004 rond zal zijn, heeft gevolgen voor 123 manschappen, van wie 36 geen para zijn. Zij zullen van het hoofdkwartier in Heverlee naar de algemene structuur worden overgeplaatst. Wie geen officier en geen onderofficier is, zal worden ingedeeld waar hij wenst.

De knowhow van de brigade zal binnen Defensie op ruimere schaal worden verspreid.

De paracommando-eenheden blijven bestaan evenals hun opdrachten en specifieke opleiding. Ze zullen worden uitgerust met het gepaste materiaal om hun projectiecapaciteit te vergroten.

Het is dus niet de bedoeling de paracommandobrigade op te heffen of in te krimpen.

Dit zal ook geen gevolgen hebben voor de internationale verbintenissen, waarbij trouwens nog heel wat andere eenheden zoals de genie, de inlichtingen, de marine en de luchtmacht betrokken zijn.

Toen wij para's naar Kosovo hebben gestuurd, hebben sommigen ons gezegd dat het daar voor hen te kalm was. Men kan echter niet steeds dezelfde personen op missie sturen!

Aujourd'hui, combien de personnes sont-elles concernées? 123, dont 36 ne sont même pas des para-commandos. Si j'ai bien compris, M. Goris propose de retirer les hommes qui ne sont pas des para-commandos et de laisser les derniers paras former leur quartier général!

Je répète que l'on parle de 123 personnes dont 36 ne sont pas des paras. Ces personnes effectuent essentiellement des tâches administratives depuis Heverlee. Elles seront mutées là où les décisions sont prises. Les paras qui sont un peu isolés aujourd'hui seront donc mieux intégrés dans la structure globale, c'est-à-dire notamment dans l'état-major général. Je me réjouis d'ailleurs d'accueillir un para dans la cellule du "Material Resources", du "Human Resources" ou de la formation.

Le personnel, qui ne fait pas partie du corps des officiers ou des sous-officiers, c'est-à-dire le personnel d'exécution de ce quartier général de la brigade para-commando sera affecté là où il le souhaite. Nous avons procédé à une opération de grande envergure lorsqu'il a été question de ramener les troupes belges d'Allemagne. Tout s'est bien passé. Si nous avons pu réussir cette tâche, nous réussirons aussi celle relative à l'affectation de quelques personnes dans les unités qui les intéressent.

Le savoir-faire de la brigade de para-commandos sera, sans doute, partagé plus largement puisque l'on retrouvera ce savoir-faire parmi les états-majors des composantes et des deux nouveaux quartiers généraux de brigade.

Ces derniers engloberont le personnel ayant les connaissances requises et le matériel spécifique permettant d'élargir cette sphère de compétences à l'ensemble de la Défense. Nous ne sommes donc pas en train d'attaquer la brigade para-commando, ni les para-commandos, on parle de la structure et on propose de faire bénéficier l'ensemble du département de la Défense de la connaissance des paras en veillant à respecter leurs spécificités.

Les unités de para-commandos telles qu'elles existent aujourd'hui: module, médian, léger ainsi que leur appui, feront l'objet d'améliorations conséquentes. Elles garderont les mêmes missions, leur entraînement restera spécifique et elles seront dotées d'un nouveau matériel permettant une meilleure protection et une amélioration de leur capacité de projection.

En dehors du quartier général de brigade, toutes les unités para-commandos continuent à exister, avec quelques restructurations internes, là où elles sont; c'est ainsi que les bases de Tienen, Diest et Flawinne ainsi que les camps d'entraînement de Marche-les-Dames et de Schaffen sont maintenus. On ne touche à rien! Alors que je me souviens d'une époque où l'on parlait de la fermeture de Diest - et l'éminent représentant des paras qu'est Stef Goris s'en rappellera - Diest est maintenu! On maintient Flawinne et tous les camps! Ce dont on parle ici, c'est uniquement du quartier-général, des 90 paras qui se trouvent à Heverlee et que l'on propose de faire travailler avec les autres!

La restructuration n'aura pas de conséquence sur les engagements internationaux. La mission de formation actuellement menée en

Bovendien is Afrika niet het privé-terrein van de paracommando's! Het personeel moet onderling verwisselbaar zijn zodat de nodige mensen aanwezig zijn daar waar het nodig is.

Wij behouden ons snelle reactievermogen omdat de gerichte opleiding wordt voortgezet.

Een andere doelstelling bestaat erin, alle militairen met dezelfde voertuigen te laten rijden, zodat de procedures voor het onderhoud en de opleiding gelijkvormig kunnen worden gemaakt. De Pandur ambulances worden behouden maar zullen ter beschikking worden gesteld van de eenheden die ze nodig hebben.

Een fundamentele wijziging bestaat erin dat wij de uitwisseling zullen bevorderen. Voor sommigen is dit choquerend, omdat zij vastzitten in een verstarde denkpatroon.

République démocratique du Congo ne constitue pas l'apanage des unités de para-commandos. Je vous ai dit tout à l'heure que 180 personnes se trouvent aujourd'hui au Kosovo.

Parmi les personnes qui font de la formation, il y a des personnes du génie, de la logistique, du CAS et des renseignements. Il n'y a pas que des paras à être présents au Congo! C'est la réalité nouvelle! On n'envoie plus en mission un seul type d'unité; il n'existe plus de telle action. Aujourd'hui, il s'agit toujours du résultat de l'adjonction de certains modules dans un puzzle global ayant une dimension internationale.

Je dis et je répète qu'il n'y a aucun démantèlement de la brigade para-commando. La capacité est transférée vers des échelons de commandement adaptés, polyvalents et plus élevés. Il ne s'agit pas non plus d'un nivellement par le bas puisque le savoir-faire de l'état-major de la brigade para-commando est transféré vers les états-majors des composantes et des deux nouveaux modules de commandement et de contrôle.

En ce qui concerne le matériel, je vous ai dit que l'on ne remet pas en cause les acquisitions de matériel; au contraire, on va renforcer les acquisitions de certains types de matériel pour équiper ce que l'on considère être le soldat du futur. Les premiers achats que nous allons faire et qui ont déjà été décidés, ce sont des protections supplémentaires pour ces militaires composant ces forces spéciales et ces unités de para-commandos.

La capacité de planifier et de gérer des opérations militaires à l'étranger, et en particulier en Afrique, reste présente au sein de la Défense; elle est d'ailleurs présente depuis longtemps dans d'autres états-majors. L'état-major de la brigade en question n'a pas le monopole de la préparation de telles opérations.

Si j'ai été un peu rude à l'égard de M. de Donnea, c'est parce que depuis 10 ans, des marins partent, des C-130 sont envoyés en permanence ainsi que des types de F-16 et des militaires de toutes les brigades. Finalement, il reste seulement un petit nombre de paras, en raison peut-être d'une trop grande spécialisation, d'un trop grand repli sur soi des paras dans la préparation exclusive d'opérations en Afrique.

Il se fait que maintenant, nous nous rendons au Congo mais pour des opérations différentes de celles du passé. Néanmoins, on doit permettre aux paras d'intervenir dans d'autres opérations aussi. Lors de leur envoi au Kosovo, certains nous ont fait remarquer que ce n'était pas un métier pour les paras, que la situation y était trop calme, qu'il n'y avait rien à y faire, que ce n'était pas assez rude. Certes, mais désolé, il faut bien envoyer les gens en mission, sinon ce sont toujours les mêmes qui partiront. En effet, si l'on doit réserver les paras exclusivement à tel ou tel type d'opération, on peut également envisager de les affecter à d'autres endroits.

Parfois, ils revendiquent les interventions en Afrique. Pas question que d'autres s'y rendent! Tout dépend de la mission qui nous est demandée, du travail à effectuer. C'est cela la structure unique! Elle est effectivement d'utiliser au mieux les spécificités de chacun et de permettre à chacun d'être quelquefois interchangeable avec les

autres, sous peine de revenir à l'ancien système, dans lequel une personne de telle couleur détentrice de telle spécialisation n'est pas mutable ailleurs alors que sa présence y serait peut-être nécessaire. Cette situation a pu être observée avec les informaticiens. On l'a vu en 1999: il était impossible de transférer les informaticiens d'une force à l'autre, parce qu'ils appartenaient à la force terrestre et devaient y rester. Il en va de même pour ces unités de paras.

Notre capacité de réaction rapide restera intacte, puisque nos hommes continueront à recevoir cette formation, cet entraînement spécifique et à ce niveau, il n'y a pas uniquement que les paras, parce que sans les gars du 15ème Wing pour les emmener, ils n'iront pas loin.

En ce qui concerne l'équipement, le plan directeur prévoit d'équiper dans le futur les unités de para-commandos de véhicules blindés à roues, des AIV et également des MPPV.

Mais l'équipement est identique pour l'ensemble. Là aussi, il s'agit d'une organisation intelligente du département de la Défense: tous les militaires roulent dans les mêmes véhicules, volent dans les mêmes avions, sans avoir leurs propres chapelles comportant un type particulier de véhicules. Cette uniformité permet une maintenance-type, un entraînement-type. Pour les véhicules blindés, c'est important d'avoir cette harmonisation, telle que recherchée par le plan.

Dans la phase de transition, il est prévu que les véhicules de type Pandur passent aux unités de reconnaissance afin de pouvoir mettre hors service au plus vite les vieux matériels de ces unités. Mais ces véhicules sont en pool, pouvant être mis à la disposition de n'importe quelle unité qui en aurait besoin pour ses opérations.

Un exemple: lorsqu'on a envoyé des troupes en Afghanistan, à Kaboul, il s'agissait d'autres unités que des paras. J'ai alors exigé de leur octroyer deux ambulances Pandur. La première réaction que j'ai reçue fut que ce n'était pas possible, car les blindés Pandur étaient réservés aux paras. Vous trouvez ça normal? Non.

En clair, il y a des ambulances blindées pour l'armée. Dans un premier temps, des chasseurs ardennais étaient partis pour Kaboul en ayant besoin d'ambulances blindées. Certaines étaient disponibles dans une unité de paras qui ne partait pas à ce moment-là. Ces ambulances ont été mises à disposition de ceux qui en avaient besoin: elles ne sont pas réservées exclusivement à un type d'opération.

Voilà la modification fondamentale. Bien entendu, elle perturbe les habitudes, les cultures; elle oblige à une certaine évolution ou révolution culturelle et psychologique dont certains ne sont plus capables aujourd'hui. J'en suis désolé.

Président: Philippe Monfils.

Voorzitter: Philippe Monfils.

Le **président**: Comme vous le savez, les membres de la commission de l'Intérieur se préparent au métier de para. En effet, nous sommes restés un jour et une nuit quasiment sans dormir. D'où d'ailleurs mon absence ce matin. Comme je n'ai rien suivi des débats, je prends acte des réponses de M. le ministre. Je donnerai la parole à ceux qui le souhaitent pour des répliques.

06.32 Theo Kelchtermans (CD&V): Voorzitter, heel kort omdat ik nu voor het eerst het woord krijg. Ik schik mij naar het Reglement. Ik dacht dat de traditie in deze commissie anders was en dat men zich ook kort kon aansluiten.

Ik ben blij dat ik het antwoord en nog eens de bevestiging van het stuurplan het gehoord. Wij staan daar achter, dat is logisch, maar wij twijfelen aan de uitvoerbaarheid omwille van de middelen. In dat stuurplan is "efficiëntie" het meest gebruikte woord. De hele vraag, ook na het antwoord van de minister, is dus of het hele inbrengen en integreren van de commandostructuur, zoals die nu is, van de para's in de ruimere commandostructuur, een gevaar is voor de efficiëntie van de paracommando. Dat is eigenlijk de centrale vraag: is dat uiteindelijk een risico voor de efficiëntie of niet? Daarover gaat het. Dat is ook het standpunt van onze fractie.

Men moet hervormen, maar men hervormt te snel, te veel achter elkaar en men kan moeilijk volgen over welke hervorming het nog gaat. Dat hebben wij op een andere plaats gezegd. Ik denk dat men zich ook telkens moet beraden over wat men hervormt. Bij een bedrijf dat wordt geherstructureerd, zegt men: wat zijn onze kerntaken en wat functioneert goed? Wat goed functioneert, moet men niet hervormen. Ik heb de indruk dat men ook hier te ver wil gaan. Vandaar dus mijn vraag: is het integreren van deze commandostructuur een risico voor de efficiëntie of niet? Dat is de meest centrale vraag.

De heer de Donnea is weg, maar ik denk ook aan het psychologisch karakter van deze discussie. Al bij al had u het antwoord zeer duidelijk gegeven zoals u het hier voor een deel geeft, behoudens het integreren van de commandostructuur, waar ik denk dat nog veel betere en duidelijkere argumenten moeten worden aangebracht. Ik denk dat, als het goed gecommuniceerd zou zijn, we vandaag al deze interpellaties niet zouden hebben. Eigenlijk is er hier geen probleem. Alle fracties van de meerderheid hebben hier in feite gezegd dat zij niet akkoord gaan met het afschaffen van de paracommando's. U hebt gezegd: we gaan ze niet afschaffen, we gaan alleen de commandostructuur op een andere manier integreren. Mijn vraag is of dat geen bedreiging is voor de efficiëntie. Dat is de enige vraag die dan overblijft. Als u daarover garanties geeft, denk ik dat we al een heel stuk bij elkaar zitten. Alle fracties gaan akkoord en er is dus geen probleem. Ik zeg u dat we ijverig zullen meewerken met de collega's die vinden dat de efficiëntie, zoals ze bij de huidige paracommando's wordt ervaren, behouden blijft. Als die daardoor in het gedrang komt, dan zullen wij ons mee verzetten tegen de uitvoering van dit onderdeel van de hervorming.

Ten slotte, mijnheer de voorzitter, zou ik toch graag ook het voorbeeld volgen. Wij waren met de commissie voor de Landsverdediging – ik heb daar maar een halve dag kunnen volgen – op een interessante infodag van het Koninklijk Instituut voor Defensie en de Koninklijke Militaire School. U was daar trouwens ook. Ik heb daar tot mijn verrassing moeten ervaren dat de denktank van ons leger, van Defensie - dat is toch het Koninklijk Instituut voor Defensie, denk ik - vragen stelt naar de eigen bestaansreden en efficiëntie en dat deze mensen op generlei wijze betrokken zijn geweest bij het tot stand komen van dit stuurplan. U bent op dat punt trouwens tussenbeide

06.32 Theo Kelchtermans (CD&V): Nous adhérons au plan directeur du ministre mais nous nous interrogeons quant à son applicabilité étant donné qu'aucun moyen n'est prévu à cet effet.

L'efficacité constitue le maître mot de ce plan. La principale question est de savoir si l'intégration des para-commandos dans une structure de commandement faïtière menace leur efficacité. Réformer doit rimer avec améliorer. S'il s'avère que cette opération porte atteinte à l'efficacité des effectifs, nous nous y opposerons également.

En outre, une meilleure communication nous aurait permis d'éviter la majorité de ces interpellations. Les para-commandos ne disparaîtront pas, ils intégreront une structure plus large.

Le plan directeur a vu le jour sans la participation ni des militaires ni de l'organe de réflexion que constitue l'Ecole royale militaire. L'audition des personnes concernées ne s'avérerait-elle pas particulièrement utile dans ce cadre?

gekomen en hebt gezegd dat we op die plaats moeilijk over een politieke vraag konden discussiëren. Vandaar dat ze hier moet gesteld worden. Dat zijn vragen die hier aan bod moeten komen. Mijn vraag is: zouden wij toch ook niet eens een hoorzitting over een aantal onderdelen van dat stuurplan kunnen houden?

Daarbij zouden ook de militairen zelf, en in het bijzonder zij die deel uitmaken van de denktank, aan het woord kunnen komen. Ik zie niet in waarom niet. Ik heb vernomen dat de Senaat naar aanleiding van dit probleem een hoorzitting inricht. Wij zouden het veel breder moeten zien. Ik vind dat men het niet moet beperken tot dit probleem. (...) U moet mij geen dingen doen zeggen die ik niet wil zeggen.

Mijn vraag is heel concreet. Waarom zouden wij niet eens een paar hoorzittingen houden? Zo kunnen wij ook eens de militairen - het hoeven daarom nog geen gepensioneerden zijn - aan het woord horen, alsook eventueel de mensen die betaald worden om iedere dag na te denken over de opdracht en de toekomstige rol van het leger in Europa en in ons eigen land.

Le **président**: Mon cher collègue, j'aimerais apporter une petite réponse quant à la procédure. Le Sénat n'est pas heureux de ne pas avoir de commission de la Défense ni de compétence budgétaire. J'ai même entendu Mme Anne-Marie Lizin s'exclamer "Je suis présidente de la commission des Affaires étrangères et de la Défense." Evidemment, c'est complètement faux! Je laisse au Sénat le soin de s'adonner à ces enfantillages. Croyez-moi, je connais bien le Sénat pour y avoir siégé pendant quatre ans. J'y ai souvent occupé la tribune et j'ai même longuement participé aux travaux des commissions.

En ce qui concerne les militaires, on ne va quand même pas ici faire un cours d'éducation permanente entre les ministres et les militaires. Il appartient évidemment au ministre de décider de la manière dont il informe ces derniers. Bien entendu, il revient aux parlementaires d'interpeller le ministre sur le sujet.

Personnellement, peu m'importe ce que fait le Sénat en la matière! Et je n'ai pas la moindre intention d'assister à quelques auditions qui tournent d'ailleurs en eau de boudin, si j'en juge, par exemple, les auditions des syndicalistes qui ont fait long feu, en faisant l'actualité à 11.35 heures pour s'effondrer totalement à 15.18 heures. Si cela amuse certains parlementaires, c'est leur problème!

06.33 Staf Neel (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, volgens de minister gaat het slechts over 123 manschappen. Voor ons gaat het over een staf van de brigade, ons inziens, een totaal andere zaak.

Mijnheer de minister, u spreekt over 123 manschappen. Ik stelde u echter ook een concrete vraag gesteld over de 2500 leerlingen. Zijn deze leerlingen al dan niet inbegrepen in de 35.000 eenheden? Op deze vraag kunt u met ja of nee antwoorden. Vermits een vakbond uw beleid in twijfel trekt, zou het goed zijn op deze vraag een duidelijk antwoord te geven.

Ik heb niemand horen beweren dat andere eenheden zoals de Ardense Jagers, de Cyclisten of de Luchtafweer slecht zouden werken. We hebben het alleen gehad over de staf van de brigade

De **voorzitter**: Wat er in de Senaat gebeurt, laat mij koud. Als sommige parlementsleden dat leuk vinden, dan is dat hun probleem.

06.33 Staf Neel (VLAAMS BLOK): J'aimerais que le ministre réponde à la question suivante : le nombre total de 35.000 militaires inclut-il les 2.500 élèves?

Nous n'avons jamais affirmé que d'autres unités faisaient du mauvais travail.

Ce que j'ai entendu aujourd'hui me conforte dans l'idée que les para-commandos doivent conserver leur structure actuelle.

paracommando.

Na het betoog van de heer de Donnea te hebben gehoord, ben ik er meer dan ooit van overtuigd dat degenen die de brief hebben geschreven en hun nek hebben uitgestoken meer dan gelijk hebben. De cohesie binnen de para's moet blijven zoals dit op dit ogenblik het geval is. Men kan niet tegelijkertijd warm en koud blazen.

Mijn fractie zal een motie indienen en zal het stemgedrag in de plenaire vergadering met argusogen volgen. We zullen de paracommando's laten weten dat men niet warm en koud tegelijk kan blazen en dat ronkende verklaringen in de pers niet altijd in stemgedrag in de Kamer worden omgezet.

06.34 Daan Schalck (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik beklemtoon dat wij - mocht daarover twijfel bestaan bij sommige collega's - de visie van de minister volledig steunen. Precies daarom benadrukten wij bij het begin van onze uiteenzetting nogmaals de visie en de doelstellingen.

Mijnheer de minister, wat ik vooral opmaak uit het hele debat dat de voorbije dagen niet alleen hier maar ook en vooral buiten deze muren wordt gevoerd, is dat er nog heel veel overleg moet worden gevoerd, opdat het plan, waarachter wij volledig staan, op korte termijn kans op slagen zou hebben. Er zal immers hoe dan ook een engagement moeten zijn van de mensen in het veld om een groot aantal veranderingen, die u terecht wil realiseren, te doen slagen. Dat is volgens mij het belangrijkste dat we hieruit moeten leren.

Voor het overige hoeven wij volgens mij geen schrik te hebben van veranderingen en moeten vooral de inzetbaarheid op internationaal vlak en de snelle inzetbaarheid - en niet wat er is, moet behouden blijven - de criteria zijn waarop wij alle veranderingen moeten aftoetsen.

06.35 Stef Goris (VLD): Mijnheer de minister, collega's, ik wil om te beginnen even heel scherp stellen wat ik ook bij het begin van mijn betoog zei tegen de minister, te weten dat het plan dat wij hebben besproken in december mijn goedkeuring wegdraagt. Ik heb zelf een nota geschreven in 1999, vijf jaar geleden, vanuit de toenmalige VLD-fractie, waarin embryonaal heel wat van die voorstellen zaten die vandaag ook uitgevoerd zijn. Met andere woorden, wij hebben met onze fractie altijd die veranderingen enorm gesteund en aangemoedigd. Dat wil ik in alle duidelijkheid even zeggen. Wij hebben in geen geval schrik van veranderingen want die waren heel hard nodig. Nu zijn die op komst. Zij moeten ook gebeuren. Ik denk dat die veranderingen nuttig en nodig zijn voor de brigade Paracommando.

De vraag is alleen hoe wij die veranderingen het best sturen in functie van de veiligheid van de mensen, de efficiëntie van de mensen, hun inzetbaarheid, enzovoort. Met andere woorden, hoe komen wij tot onze uiteindelijke doelstelling, een kleiner maar een efficiënter en meer operationeel leger waarin minstens elementen van die brigade een belangrijke rol spelen, zoals u allemaal weet. Zij zijn immers verantwoordelijk voor alles wat met initial entry en repatriation force en nu ook met het NATO Response Force te maken heeft. Zij vormen een sleutelement in onze krijgsmacht. Maar, ik wil ook benadrukken,

J'attends le vote en séance plénière pour en communiquer le résultat aux intéressés. La majorité ne peut continuer à souffler le chaud et le froid.

06.34 Daan Schalck (sp.a-spirit): Nous partageons pleinement l'analyse du ministre. C'est précisément la raison pour laquelle nous avons exposé notre point de vue et nos objectifs.

De nombreuses concertations devront encore être organisées pour que le plan ait une chance de réussir. Nous ne devons cependant pas craindre les changements qui doivent permettre de déployer rapidement les effectifs au niveau international.

06.35 Stef Goris (VLD): Je soutiens le plan général de réforme de l'armée. Je ne crains pas les changements, je me demande seulement quelle pourrait être la meilleure façon de les mettre en œuvre. La brigade para-commando doit continuer à jouer un rôle important au sein de nos forces armées. Il est évident que les autres unités ont de grands mérites également. Mais il se trouve qu'aujourd'hui les para-commandos sont au centre d'un débat.

Je ne demande pas qu'on revoie le plan général mais qu'on reconsidère le volet de ce plan qui a trait aux para-commandos. Ceux-ci ont des aptitudes très particulières. Face à des situations à risque, il faut que des personnes

mijnheer de minister, dat de andere eenheden van onze krijgsmacht absoluut ook zeer grote verdiensten hebben op hun eigen terrein. Uiteraard. De langdurige operaties in de Balkan waren onmogelijk zonder de voortdurende inzet van onze pantserinfanterie-eenheden en van de steunelementen die daarbij horen. Laat dat duidelijk zijn.

Het gaat hier toevallig over de brigade Paracommando. Daarom zijn de andere niet minder waard. Integendeel, zij zijn minstens evenveel waard. Elk heeft in zijn specialisatie zijn eigen verdienste, zijn eigen niveau. Mocht vandaag de marine in vraag gesteld worden zouden wij met evenveel overtuiging wellicht een pleidooi voor de marine houden, of voor welke component dan ook. Dat speelt hier zeker niet.

Ten slotte, wat de grond van de zaak betreft, heel kort, mijnheer de minister. Ik heb u uiteraard niet gevraagd om het plan te herbekijken – want ik sta erachter – maar ik vraag u het luik over de inpassing en de organisatie van de brigade Paracommando opnieuw in overweging te nemen in functie van de veiligheid en van de organisatie maar vooral van de training, de voorbereiding. Het gaat er niet over dat een kolonel van de brigade kan zeggen: jullie krijgen mijn Pandurs wel of niet. Ik ben het volledig met u eens dat dit niet kan. Maar wanneer het gaat over de specifieke capaciteiten van de klassieke parafuselier en over hoe die moet worden opgeleid, wat hij moet kunnen, met welke wapens hij moet kunnen omgaan, hoe hij stressbestendig getraind moet worden, gaat het over dingen die zo specifiek zijn dat zij mee moeten kunnen gestuurd worden door mensen die weten waarover het gaat. In operaties, vooral in specifieke risico-operaties waar zij alleen naartoe gestuurd worden, vind ik dat er een doorstroming moet zijn. Er moet een vertegenwoordiger zijn op een hoger niveau. Tervuren is voor mij niet nodig maar er moet een vertegenwoordiging zijn op het niveau van de brigade waar mensen zijn met dezelfde achtergrond, met dezelfde training, die weten wat hun mensen op het terrein kunnen, hoever ze kunnen gaan en waarvoor zij bekwaam zijn. Die vertegenwoordiger moet er zijn om via de telefoon – ik zie het echt voor mij – wanneer er in Afrika, bijvoorbeeld in Kisangani, een probleem is dat meteen moet worden opgelost, onmiddellijk contact op te nemen met Evere. En in Evere moet er iemand zitten waarvan zij weten: die kennen wij: dat is onze kolonel of onze generaal, met die man gaan wij praten. Dat is, denk ik, elementair.

06.36 **André Flahaut**, ministre: C'est comme cela que ça fonctionne et c'est comme cela que ça continuera à fonctionner. Nous recherchons l'efficacité mais ce but sera atteint uniquement si les hommes sont mieux intégrés. Croyez-vous vraiment que les choses fonctionnent bien aujourd'hui en multipliant les niveaux de pouvoir, s'il faut, par exemple venant de Kisangani, passer par Evere, aller à Heverlee, revenir d'Heverlee, repasser par Evere, etc.? Ne sera-ce pas plus efficace si on intègre directement des para-commandos dans ces structures? Là, le contact sera direct!

Si j'ai effectivement souhaité que le colonel Martin soit à Kisangani et qu'il y ait un "link" direct, c'est pour préfigurer ce genre de choses et pour éviter que des coups de téléphone ne se perdent au sein de structures administratives et bureaucratiques qui nous font perdre du temps.

En désignant Martin là-bas, on a effectivement le "link" direct entre le "Centrop", l'UDSHOT et le ministre. Quand on a envoyé les militaires

ayant un arrière-plan identique soient associées à la direction de l'opération à mener.

06.36 **Minister André Flahaut**: Dat is de manier waarop wordt gewerkt en dat zal ook zo blijven. Eens ze beter geïntegreerd zijn, kan efficiënter worden gewerkt. Met meer bevoegdheidsniveaus daarentegen, gaat het voordeel van het rechtstreekse contact verloren.

Om vertragingen ingevolge administratieve en bureaucratische structuren te vermijden, heb ik kolonel Martin dus naar Kisangani gestuurd. Toen we soldaten naar Kaboul stuurden, vroeg ik generaal Pochet naar mijn kabinet te

de Bastogne à Kaboul, j'ai volontairement pris le général Pochet, qui était le commandant de la 7ème brigade, à mon cabinet car je savais que cet homme avait un contact direct avec les militaires et qu'il n'y avait aucun problème pour avoir ce "link" et pour rencontrer ce que vous dites.

Pour la formation spécifique, ma conviction est que les paras seront mieux servis dans la structure intégrée car, aujourd'hui, on les considère en vase clos et le reste de l'organisme les considère "à part". Quand ils expriment une demande, la réaction primaire est souvent de dire: "C'est pour les paras, ils attendront bien". En revanche, si des gens de la brigade sont transférés aux niveaux décisionnels, à ce moment-là, ils pourront dire exactement ce dont ils ont besoin en termes de véhicules, d'armement, d'entraînement. Au lieu d'avoir des C-130 qui partent seuls en exercice au Bénin, ils pourront par exemple s'y joindre et s'entraîner avec eux.

C'est tout cela, une organisation plus efficace. Ils seront mieux servis en étant dans la structure générale plutôt qu'en restant dans leur petit îlot d'Heverlee, ce qui crée une certaine méfiance à leur égard car on ne sait pas toujours très bien ce qu'ils font.

06.37 Stef Goris (VLD): Monsieur le ministre, je constate que vous avez déjà témoigné de l'esprit ou de l'ambiance souvent tendue au sein de cette brigade. Il faut se méfier, dans la composante terrestre, de certains collègues qui donnent leur avis.

06.38 André Flahaut, ministre: Monsieur Goris, aujourd'hui, quand quelqu'un a le malheur de dire quelque chose qui ne plaît pas aux gens, on dit que c'est une bêtise! Non! Les mesures prises aujourd'hui ont pour but d'améliorer la situation des paras. Je vous l'ai dit clairement. Peut-être va-t-on me le reprocher, mais cela a été signé par le général Van Daele, que je n'ai certainement pas pris en otage, et moi-même dans un flash direct distribué hier à toutes les forces armées.

06.39 Stef Goris (VLD): Collega's, ik wil de minister uitnodigen om de zaken even opnieuw op een rijtje te zetten. Hij weet zelf natuurlijk beter dan wie ook wie hem in deze aangelegenheid – de herstructurering van de landcomponent – geadviseerd heeft. Ik ben geen voorstander van het houden van hoorzittingen. Dit is daarvoor niet de plaats, collega Kelchtermans. Ik deel daarin de mening van onder andere de heer Monfils. Dat lijkt mij niet gepast.

Wij proberen ook zicht te krijgen op de zaak en ik vermoed zelfs dat wij dezelfde ambitie hebben, namelijk komen tot efficiëntere, beter inzetbare en beter geïntegreerde para's binnen de krijgsmacht, maar zonder dat zij hun specificiteit verliezen. Mijnheer de minister, het zou nuttig zijn dat uzelf als verantwoordelijk minister de volgende dagen of weken – gelet op de commotie en onduidelijkheid die er is – op uw kabinet een onderhoud zou plannen met mensen van het terrein, zoals de bataljonscommandanten en de RSM's. Dat zijn ongeveer 10 mensen. Ik denk dat het nuttig is om met die mensen als klankbord uw ideeën te toetsen. Dat zou mij alleszins verheugen. Wij zullen

komen, omdat hij een rechtstreekse band heeft met die militairen.

Ook wat hun specifieke opleiding betreft, meen ik dat de para's beter aan hun trekken zullen komen in de geïntegreerde structuur dan in hun ivoren toren. De scheidingen vallen weg, ze zullen rechtstreeks op de beslissingsniveaus aanwezig zijn en zullen het zodoende gemakkelijker hebben een passend antwoord te krijgen op hun vragen.

Dat noem ik doeltreffend werken!

06.37 Stef Goris (VLD): Zo bewijst u dat er in het leger een slechte sfeer heerst en ook dat sommigen wel degelijk gekant zijn tegen de paracommando's !

06.38 Minister André Flahaut: Neen ! Maar wanneer iemand iets zegt wat door sommigen niet in dank wordt afgenomen, zegt men dat het een stomiteit is! De getroffen maatregelen hebben tot doel de situatie van de para's te verbeteren. Dit werd ondertekend door generaal Van Daele en ikzelf, en vervolgens aan alle strijdkrachten meegedeeld.

06.39 Stef Goris (VLD): J'invite le ministre à reconsidérer l'ensemble du dossier. Les auditions ne me paraissent pas appropriées. En revanche, le ministre devrait inviter les représentants des paracommandos dans les prochaines semaines pour leur soumettre ses idées. Des compromis peuvent être recherchés. Les paras ne doivent certes pas être isolés mais doivent conserver leur spécificité.

achteraf van u wel vernemen hoe de dingen evolueren.

Naar mijn gevoel zijn er alleszins tussenoplossingen mogelijk die ervoor zorgen dat de para's niet op een eiland blijven zitten, want dat is niet goed, maar anderzijds evenmin opgaan in een groter geheel. Hun specificiteit vormt een meerwaarde voor ons krijgsmacht, ook wat internationale engagementen betreft.

06.40 Hilde Vautmans (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik zal heel kort zijn want er zijn al heel veel dingen gezegd.

Ik dank de minister uiteraard voor zijn antwoord. Ik hoop alleen dat hij inderdaad nu de onrust wegneemt bij de mensen op het terrein. Ik denk dat dit essentieel is. Men zit op het terrein toch met een aantal vragen en bekommernissen. Ik vind het essentieel dat hij de manschappen degelijk informeert. Er is al een 'Flash direct' geweest maar ik denk dat in een persoonlijk nog veel meer kan worden uitgelegd dan gewoon op papier.

Ik zou een tweede vraag willen stellen. Binnen een aantal maanden is het tien jaar geleden dat wij para's hebben verloren in Rwanda. Ik hoop alleen dat de hervormingen die nu op stapel staan en die in juni zullen worden afgerond alleszins een verbetering zullen inhouden. Ik hoop dat we nooit meer een Rwanda-drama zullen meemaken. Ik vind dat we daaraan moeten terugdenken. Deze hervorming zal daarop worden getoetst.

Ik ben ervan overtuigd dat de minister dat zal doen.

06.41 Staf Neel (VLAAMS BLOK): Indien de minister de eerste keer had geantwoord op de vraag of die 2500 leerlingen al dan niet begrepen zijn in het totale aantal van 35.000, dan had ik die vraag al niet meer moeten stellen. Ik vraag het u nog eens, mijnheer de minister. Zijn die 2500 leerlingen in het totale aantal van 35.000 begrepen? Dit is binnen de 30 seconden.

06.40 Hilde Vautmans (VLD): J'espère que le ministre va lever l'inquiétude et informer correctement les troupes par des contacts personnels. Il y aura bientôt dix ans que des paras belges ont perdu la vie au Rwanda. Les réformes doivent faire en sorte que de tels drames ne se produisent jamais plus.

06.41 Staf Neel (VLAAMS BLOK): Les 2.500 élèves sont-ils compris dans le nombre de 35.000?

Motions Moties

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.
Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Une première motion de recommandation a été déposée par MM. Raymond Langendries et Pieter De Crem et est libellée comme suit:

“La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Staf Neel, Stef Goris et Raymond Langendries

et la réponse du ministre de la Défense,

demande au gouvernement

de maintenir le quartier-général de la brigade para-commando ainsi que l'unicité de la brigade au sein de la composante "terre" des forces armées. La Chambre souhaite maintenir la capacité de réaction rapide des forces armées belges soit de manière autonome soit dans un cadre multilatéral tout en garantissant un niveau d'équipement suffisant et la sécurité des troupes en opération.”

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Raymond Langendries en Pieter De Crem en luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Staf Neel, Stef Goris en Raymond Langendries

en het antwoord van de minister van Landsverdediging,

vraagt de regering
het hoofdkwartier van de paracommandbrigade alsook de brigade als een aparte eenheid binnen de landcomponent van de strijdkrachten te handhaven. De Kamer wenst de snelle interventiecapaciteit van de Belgische strijdkrachten zij autonoom, of in een multilateraal kader te behouden. Daarbij wenst ze dat de brigade in voldoende mate uitgerust wordt en de veiligheid van de troepen tijdens hun acties gewaarborgd is."

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par MM. Staf Neel et Luc Sevenhans et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Staf Neel, Stef Goris et Raymond Langendries
et la réponse du ministre de la Défense,
demande au gouvernement
de maintenir la brigade para-commando dans sa structure actuelle."

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Staf Neel en Luc Sevenhans en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Staf Neel, Stef Goris en Raymond Langendries
en het antwoord van de minister van Landsverdediging,
vraagt de regering
de brigade Paracommando te behouden in zijn huidige structuur."

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Miguel Chevalier, Daan Schalck et Bruno Van Grootenbrulle.

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Miguel Chevalier, Daan Schalck en Bruno Van Grootenbrulle.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.
Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 12.59 heures.
De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.59 uur.